

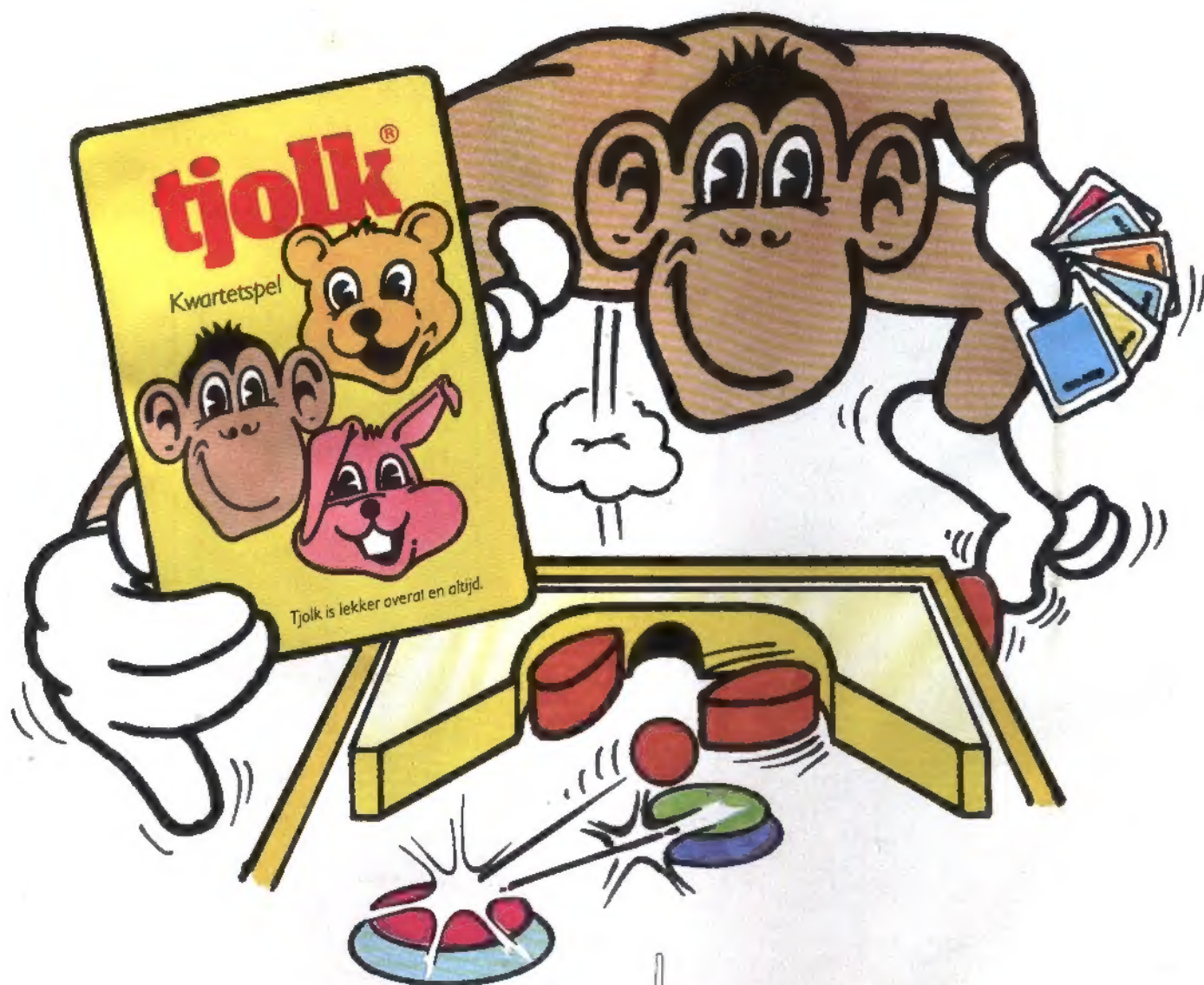
ROLLENSPELLEN
DOLLE SPELLEN!

Een nieuw avontuur
van **SNEEUW:**
DE RAVENDOOD

Mag ik van jou de flipperdop?

„Ja!“

Tjolk is nu helemaal onweerstaanbaar. Want bij elk driepak is gratis een heel leuk kwartet bijgesloten. Het complete spel bestaat uit 8 kwartetten plus bijbehorend doosje.

Die Tjolk je in een mum bij elkaar, want Tjolk is toch ook jouw favoriet?

Het complete spel kan alleen worden besteld door een volledig ingevulde betaalcheque (met naam en adres) à f 2,50 in een gefrankeerde envelop te sturen naar Riedel, Postbus 64, 6710 BB Ede.

Tjolk is lekker, overal en altijd.

HET HAD EEN MOOIE DAG ALS ALLE ANDERE KUNNEN ZIJN OP HET FRAAIE KASTEEL CAMELOT, MAAR...

ZW... ZWIER, DE RIDDER... DE... DE PALADIJN... WAAR... WWAAR IS HIJ?

HAHAHA WEER RAAK! **BLINK** SMEEK OM GENADE, SCHURK!

ZW... ZWIER! DE LIEVELINGS-KNIKK... EH... VOGEL VAN DE KONING IS GESTOLEN EN DE BOEF EIST EEN HOOG LOSGELD OF HIJ STOPT HEM IN DE POT! JE VERTREKT METEEN OM HEM TE ZOEKEN!

VOLGENS ONZE SPIONNEN WORDT HIJ GEVANGEN GEHOUDEN IN EEN VERVALLEN TOREN AAN DE GRENS VAN HET RIJK.

GOED! DE KAMERHEER ZEGT NOG DAT JE MOET LIETKIKKEN VOOR DE VOGEL. HIJ ZOU, VOLGENS VERHALEN AAN HET HOF OVER TOVERKRACHTEN BESCHIKKEN. GOED, WAT DOE JE?

IK GOOI DE DOBBELSTEEN... NEE, JE KOMT NIEMAND TEGEN ONDERWEG! HET IS OF ALLE LEVEN GEWEKEN IS UIT DEZE LANDSTREEK...

ONGETWIFELD IS MIJN ROEP ME VOORUITGESNELD!

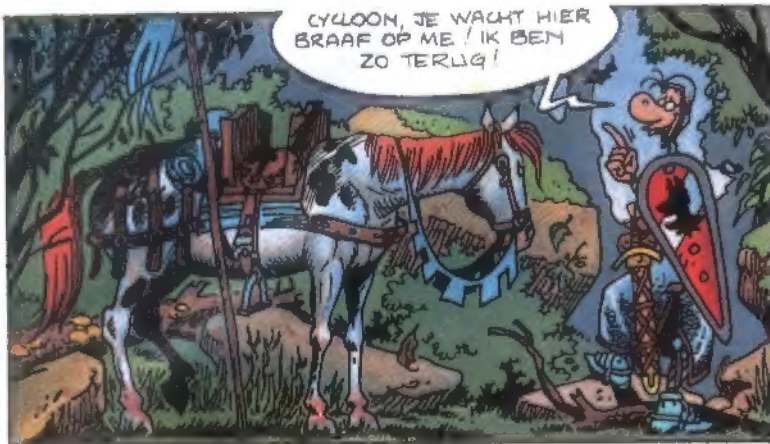
JA, ZWIER! JE ONTWAART HEM, ALS EEN DOOR DE WIND GETEIGTERDE ROTSPIEK! ER HANGT EEN OEFER VAN BOOSAARDIGHEID OM HEEN... LEVEND ZUL JE NIET UIT DIE TOREN KOMEN!

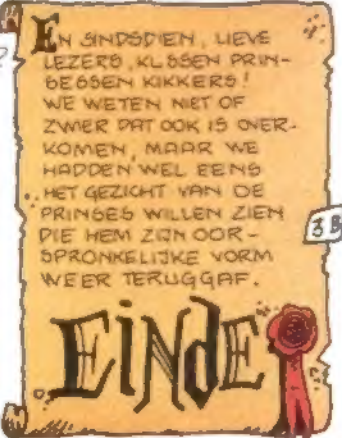
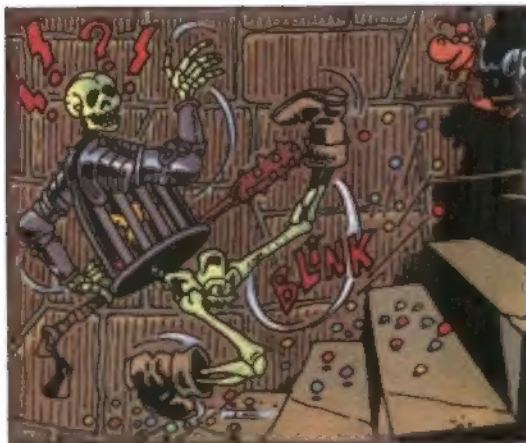

DRAKEN & KERKERS

TIJDREIS BINNEN

In het vredige kamp dat doezelt in de septembersoelte weerklinkt hoornge-schal. Iedereen springt op. Mannen stormen de tenten uit en krabbelen omhoog rond het kampvuur. Uitgeput nadert een verspieder. Hij schreeuwt tot ieder die het wil horen dat het vijandelijk leger nabij is, en dat het binnen een half uur hier zal zijn. Iedereen gordt zich aan tot de strijd. Schildkna-pen helpen hun heer. Maliënkolders worden aange-trokken, de gespen van kurassen en beenbeschermers vastgemaakt. De helm wordt opgezet. Overal stralen de bonte kleuren van schilden en standaarden. De wapens schitteren in de zon.

Onze groep stelt zich in sla-gorde op. Maar waar zijn de anderen? Het uit-gestrekte terrein waar ons kamp is opgeslagen is nog vrij van tegenstanders. De zon brandt op de 25 kilo wapenrusting die een der-tiende-eeuwse krijgsman bij zich draagt. De minuten worden uren. Er worden bevelen geschreeuwd, maar de ijzeren maliënknaars tegen het staal van de helm en maken alles onverstaanbaar.

Daar zijn ze! Het vijandelijk legertje stelt zich aan het andere eind van het slagveld op. Wat voetvolk, een tiental ruiters en evenveel boogschutters. Ik probeer mijn geest leeg te maken en te denken aan de een of andere vechtbeweging die tijdens de training erg doeltreffend bleek. De boogschutters schieten hun eerste pijlen al af. Maar de afstand is te kort en het salvo gaat over ons heen. Het tweede salvo zal beter gericht zijn.

Dan stormt de cavalerie op ons af, met in zijn kielzog de infanteristen en de boogschutters die hun wapen verwisseld hebben. Dan volgt de klap. Het gekletter van schilden en wapens, de strijdkreten van de mannen, het gehinnik van de paarden vullen de atmosfeer. Weldra vormen

de twee legers een verwarde kluwen. De strijd ontwikkelt zich tot een opeenvolging van tweegevechten. Maar de regels van het ridderlijk tweegevecht worden alleen binnen de toernooilijnen aangehouden. Hier gaat het erom je zijden en rug gedekt te houden zonder je tegenstander uit het oog te verliezen.

We vechten nog maar nauwelijks tien minuten en we voelen de uitputting al. Onze adem gaat sneller en het wapen wordt steeds

zwaarder. Gelukkig blijkt de ridder met wie ik vecht ook vermoeid te raken. Onze slagen worden steeds stunteliger en het ritme vertraagt. Hij haalt uit voor een klap, boven zijn hoofd. Te langzaam! Instinctief profiteer ik ervan. Met mijn volle gewicht gooi ik hem omver. Zonder hem tijd te geven weer op te staan val ik hem met verdubbelde woede aan. Hij verweert zich goed en slaagt er op een gegeven moment bijna in weer op de been te komen. Maar

in deze positie is het bijna onmogelijk een aanval af te slaan. En uiteindelijk weet ik hem in de buik te treffen. Dat is het sein voor mijn schildknaap om toe te snellen en hem de genadeslag te geven.

Nee, geen scène uit een ridderfilm of -roman. Elk jaar opnieuw zijn de «Middeleeuwse Ontmoetingen van Braine-le-Château» het kader voor dergelijke demonstraties. Achter al die bloeddorst schuilt een lange training, vergelijk-

EDERS BEREIK

baar met die van beroepsstuntmannen, en vooral een grote verantwoordelijkheid om anderen te treffen zonder ze te verwonden.

Misschien denk je dat zulke activiteiten uniek zijn. Maar de wederopstanding van het middeleeuwse gevecht is internationaal. Dergelijke groepen zijn natuurlijk te vinden in landen met een ridderlijke traditie, zoals Frankrijk, Engeland en Duitsland, maar ook in de Verenigde Staten. Ook al

heeft dat land maar 200 jaar geschiedenis, er worden heel wat ridderturnoaien en veldslagen georganiseerd. Natuurlijk spannen de Engelsen, zoals bij alles wat naar traditie zweemt, de kroon.

Als treffend voorbeeld kunnen we het historisch genootschap «De Plantagenets» nemen, dat ieder jaar een schitterende middeleeuws schouwspel opvoert: de Slag bij Bosworth, waarbij Richard III zijn troon verloor ten gunste van Henry Tudor. De plaats is het authentieke slagveld. De strijdkrachten worden in hun historische positie opgesteld, en meer dan 200 krijgers in perfect gecopieerde wapenrustingen storten zich in de strijd.

En we kunnen ook het uitstekende werk noemen van de Jousting Association, met stalen hand(schoen) geleid door Max Diamond. Deze groep, die erkend is door de Engelse Sportraad, organiseert elk weekend een groot toernooi op het kasteel Chilham. In 1985

wonnen ze een toernooi van de middeleeuwse ploeg van Frankrijk. Behalve dat ze voor film en tv hebben gewerkt, hebben ze hun schouwspel over de hele wereld vertoond (Australië, Zimbabwe, Zuid-Afrika, Canada, Borneo, enz...)

Als je een dag lang gewapende mannen, zo uit de Middeleeuwen wilt zien vechten, of als je zelf voelt dat je een ridderlijke ziel bezit, laat je niet langer frustreren. Hieronder volgen een paar contactadressen en data waarop je reconstructies van historische veldslagen kunt bijwonen, de koene daden op toernooien bewonderen of deelnemen aan de training met wapens en wapenrusting:

In Engeland:

— Elke zaterdag, zondag en feestdag presenteert de Jousting Association zijn toernooien te paard op het kasteel Chilham. Dit schouwspel omvat ook oefeningen met de steekpaal, ringsteken, enz. en het

voetgevecht. Je kunt ook de training van de toekomstige ridders bijwonen, daar het genootschap een vechtschool bezit.

Contact: Max of Joan Diamond, British Jousting Center, Chilham Castel, Chilham, Kent CT4 8DB. Tel.: Canterbury (0227) 730704.

— Als je meer voelt voor de grote veldslagen, zorg dan dat je die bij Bosworth niet mist, elk jaar rond 22 augustus (de historische datum). De slag wordt georganiseerd door het National Domesday Committee. Informatie in Londen: Tel.: 00-44-1-735.66.33.

In Frankrijk, Duitsland en Nederland

— Helaas beschikken we op dit moment niet over het contactadres en het programma van de Franse groep van Cailles Roab. Ook voor Nederland en Duitsland hebben we geen verdere informatie.

In België

— De Compagnons de la Sainte-Croix nemen begin juni deel aan een gevecht tegen ruiters in Nijvel. Op 13 juni zijn ze in Anderlecht bij de ommegang van de Reus van Aumale, waar ze tweegevechten zullen leveren. Op 16 en 17 september geven ze op het kasteel Braine een demonstratie van een grote veldslag aan het eind van de veertiende eeuw (voetgevechten, cavalerie, boogschutters, artillerie, enz.)

Contact: Rencontres Médiévales de Braine-le-Château. Mme Bernadette Tamigniau. C.C.A.S.C., rue Latour 43 B, 1440 Braine-le-Château. Tel.: 02/366.20.49.

Deze groep leidt ook mensen op in middeleeuwse vechttechnieken.

Contact: Serge Bosmans, Bijenkorfstraat 3, 1030 Brussel. Tel.: 02/215.62.99 van 10 tot 14 uur en 's avonds vanaf 17 uur voor de training in Brussel, en André de Thier. Tel.: 010/42.05.10 voor de training in Louvain-la-Neuve.

EEN KEUZE ROLLENSPELLEN

GHOSTBUSTERS

UITGEVER: West End Games

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1986

THEMA: Humor, spoken

INSPIRATIE: de gelijknamige film

VERKRIJGBAAR IN: Engels

Een daverend spel dat de lachspieren flink aan het werk zet. Het avontuur speelt zich af in de Verenigde Staten, waar het blijkt te krioelen van de spoken van allerlei soort, de een nog lachwekkender dan de ander. Heerlijke ontspanning.

STORMBRINGER

UITGEVER: ORIFLAM

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1981

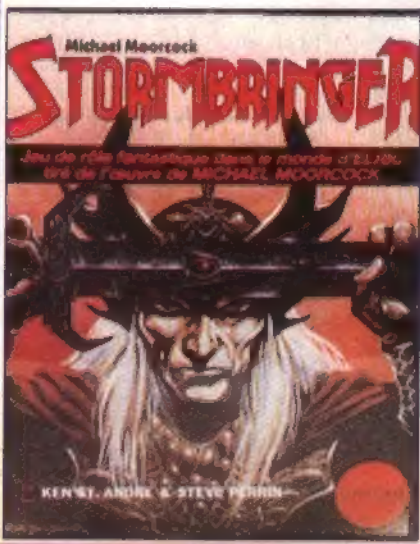
THEMA: Fantasie-Middeleeuwen

INSPIRATIE: De Elric-cyclus

VERKRIJGBAAR IN: Engels, Frans

Dit spel is geïnspireerd op de verhalen over Elric de Geestenbezweerder van Michael Moorcock. Deze legendarische held, vorst van Melniboné, laatste afstammeling van het keizerlijk geslacht van een decadente beschaving was eens door allen gevreesd om zijn kennis van de demonen. Het bijzondere van dit spel is de benadering van de toverkunst. Alles is mogelijk, maar je moet wel een verbond sluiten met demonen, en iedereen weet hoe boosaardig en onredelijk die beestjes kunnen zijn.

De tovenarij-regels kunnen in het begin wat verwarrend zijn, maar als je dat eenmaal door hebt is het spel heel eenvoudig en aangenaam.

DE OPROEP VAN CTHULHU

UITGEVER: Jeux Descartes

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1981

THEMA: Griszelf verhalen

INSPIRATIE: de mythologie van H.P. Lovecraft

VERKRIJGBAAR IN: Engels, Frans, Duits

Een schitterend spel, zowel wat betreft het thema als de uitwerking. De helden, speurders en andere hoofdpersonen krijgen te maken met een onuitspreklijke verschrikking uit het diepste der tijden, de aarde en zijn bewoners te overheersen. Wezens die zo machtig zijn dat het vaak beter loont ze met verlijning te bestrijden dan met wapens. Een uitstekend spel om verhitte geesten te kalmeren.

STAR TREK

UITGEVER: FASA Corp.

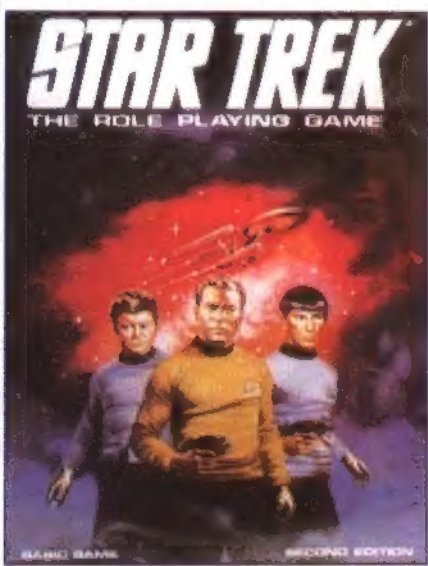
VERSCHEIJNINGSJAAR: 1983

THEMA: Science Fiction

INSPIRATIE: de gelijknamige films

VERKRIJGBAAR IN: Engels

Je bent aan boord van een ruimteschip, waarschijnlijk op een belangrijke post, en je wordt geconfronteerd met allerlei akelige ontmoetingen die je kunt hebben in de ruimte, terwijl de bemanning zelf ook voortdurend de grenzen van het mogelijke tracht te overschrijden. Een goed spel, makkelijk aan te passen voor 'live'-partijen of voor gekostumeerde demonstraties. Een enkel punt van kritiek is dat er geen andere gadgets voorhanden zijn dan degene die ook in de films voorkomen.

KERKERS EN DRAGEN

UITGEVER: TSR Inc

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1974

THEMA: Fantasie-Middeleeuwen

INSPIRATIE: In de ban van de Ring, De Hobbit

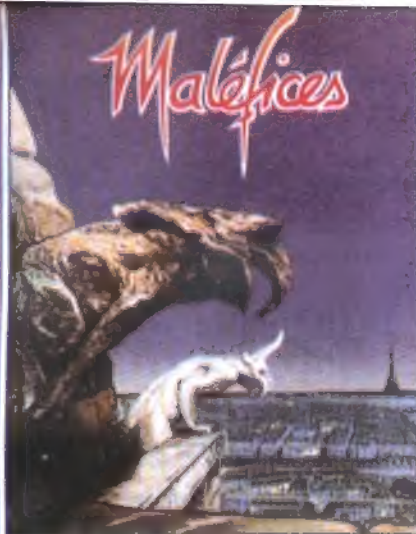
VERKRIJGBAAR IN: Engels, Frans

Het eerste rollenspel, met tovenaars, elfen en orks, dat je onderdompelt in de fabelwereld van de heroïc fantasy. Er is heel wat kritiek uit te oefenen op het ontwerp en de waarschijnlijkheid van de regels, omdat er inmiddels betere ontwerpen zijn, maar het blijft zonder twijfel het populairste en meest gespeelde spel ter wereld.

Een eerbewijs dus aan deze eersteiling die inmiddels een reus werd.

MALEFICES

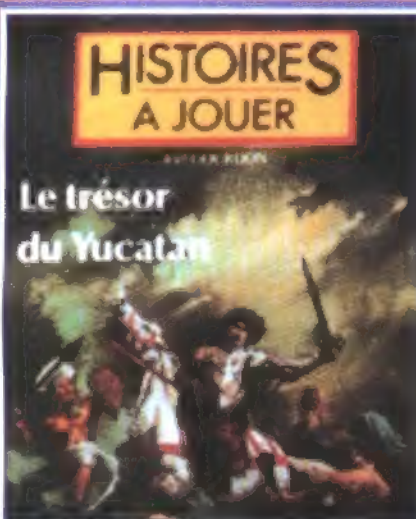
UITGEVER: Jeux Descartes
VERSCHEIJNINGSJAAR: 1986

THEMA: Griezelen

INSPIRATIE: Jean Ray, BR Bruss
VERKRIJGBAAR IN: Frans

Dit spel speelt zich af in het Frankrijk rond 1900 en heeft betrekking op oude verhalen en legenden. De sfeer is drukkend en angstaanjagend. Vervloekingen, vampiers en weerwolven passeren de revue. De figuur van Mephisto Pheles overheerst en bezorgt elke partij zijn portie spanning en sensatie. Net als De Oproep van Cthulhu is dit spel uitstekend geschikt voor nachtelijke partijen bij kaarslicht.

De regels van een bedrieglijke eenvoud en nieuwe personages duiken met adembenemende snelheid op.

DE SCHAT VAN YUCATAN

UITGEVER: Press Pocket
VERSCHEIJNINGSJAAR: 1987

THEMA: Geschiedenis om te spelen

INSPIRATIE: De grote veroveringstochten

Verteerd door de goudkoorts ben je op zoek naar de fabelachtige schat van de Maya's. Maar voor je naar Europa kunt terugkeren met een galjoen boordevol goud en juwelen, krijg je te maken met de gevaren van het oerwoud, de trotse conquistado-

PERCEVAL DE GALLIER

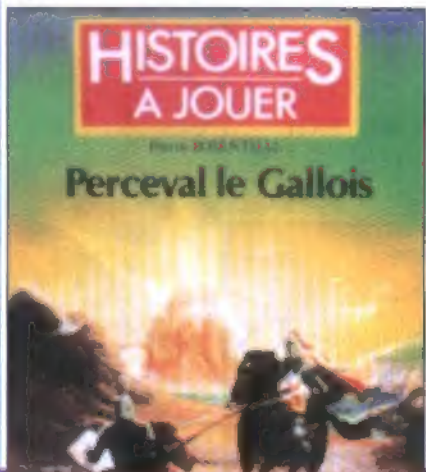
UITGEVER: Press Pocket

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1987

THEMA: Geschiedenis om te spelen

INSPIRATIE: De Ridders van de Ronde Tafel

Het waren legendarische tijden: de schaduw van de oude goden lagen nog over de aarde en de priesters moesten de strijd aanbinden met wijzen en tovenaars. In die tijd kon een jonge boer, als hij een zuiver hart en een trefzekere hand had, ridder worden, om de legendarische koning Arthur Pendragon te dienen.

PENDRAGON

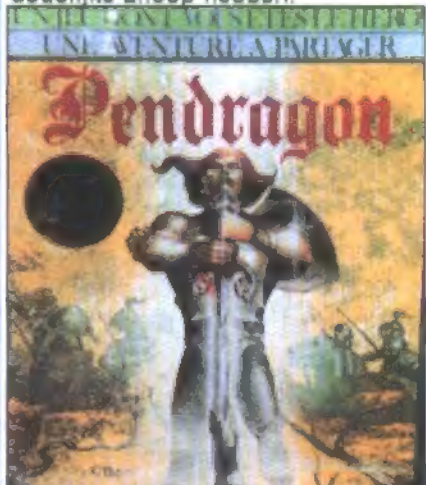
UITGEVER: Gallimard

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1985

THEMA: Fantastische Middeleeuwen

INSPIRATIE: De ridders van de Ronde Tafel

VERKRIJGBAAR IN: Engels, Frans
De Franse versie is in feite een vertaling van de Engelse. Afgezien van een paar vertaalfouten biedt het spel eenvoudige en doeltreffende regels. Je kunt er de adembenemende avonturen mee beleven van de ridders en schildknapen van het rijk van koning Arthur Pendragon. Het spel speelt zich af rond de zesde eeuw van onze jaartelling, in een Engeland dat vele verschillende culturen en godsdiensten telt. Het is een leuk spel, maar pas op: de regels van de ridderschap zijn streng en de toernooien kunnen een dodelijke afloop hebben.

Jeux de rôle

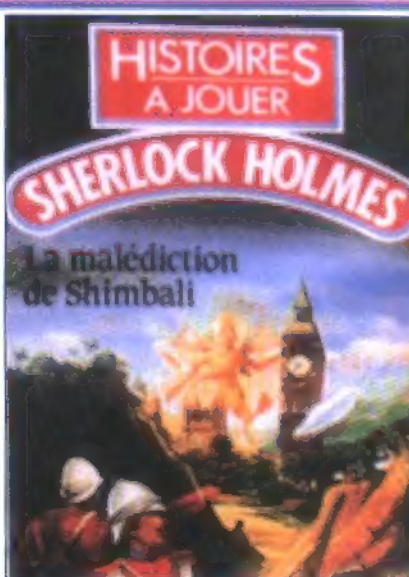
Tout savoir sur les jeux de rôle et les livres dont vous êtes le héros

Gildas Sagot

Er is nog een andere manier om rollenspellen te spelen, vooral als je geen partner hebt en je plotseling zin krijgt om te spelen. Om je te helpen zijn er dan boeken waarin jij de held bent, verhalen om na te spelen... In je eentje.

Natuurlijk heeft dat maar weinig te maken met de echte rollenspellen in de gebruikelijke zin, maar bij gebrek aan beter...

DE VERVLOEING VAN SHIMBALI

UITGEVER: Press Pocket

VERSCHEIJNINGSJAAR: 1986

THEMA: geschiedenis om te spelen

INSPIRATIE: Sherlock Holmes

« De doden verrijzen uit de aarde en de schaduw van Kali zal u omhullen. Het uur van onze wraak is gekomen. » Zo luidt de vervloeking van Shimbali. Deze woorden, sinds lang vergeten, vinden hun weerklink twintig jaar later, met de dood van een voormalig officier uit India. Sherlock Holmes doet een beroep op jou om deze zaak op te helderen. Maar je moet wel snel zijn, want de vervloeking wacht niet...

Met speciale dank aan het warenhuis Méoludic voor het lenen van de spellen voor de foto's.

FOTO'S: E.PONCIN

KONING ARTHUR

KONING ARTHUR BRACHT HEEL WAT TIJD DOOR MET ZOEKEN: EEN TOVERZWAARD, HET SCHILD VAN THOR EN EEN KIND MET ZACHTE OGEN (JAWEL) - DAT GAAT JE NIET IN JE KOUWE KLEREN ZITTEN. OH ZIJN DOEL TE BEREIKEN MOEST HIJ ONDER MEER EEN HELE SERIE DRAGEN BEVECHTEN...

HISTORISCHE HISTORIE

KONING ARTHUR HAD OP ZOLDER EEN OUDE RONDE TAFEL GEVONDEN EN KWAM OP HET GENIALE IDEE DAAR VELE KOENE RIDDERS AAN TE NODEN. HIJ NOEMDE ZE METEEN MAAR 'DE RIDDERS VAN DE RONDE TAFEL' EN IK KAN JE WEL ZEGGEN DAT ER DAAR GEBUNKERD EN GEZOPEN WERD BIJ HET LEVEN!

ANECDOTE:

NA EEN DRINKSELAG STELDE KONING ARTHUR ZIJN RIDDERS VOOR HEM TE HELPEN BIJ ZIJN QUEESTE NAAR DE GRAAL. ZE GINGEN METEEN OP PAD. TWEE WERDEN ER AANGEHOUDEN WEGENS OPENBARE DRONKEN SCHAP, EN EEN DERDE SLOEG VIJF MAAL OVER DE KOP EN BELANDDE MET ZIJN ROS TEGEN EEN BOOM.

DE DRAAK

Rollen Spellen: Dolle Spellen!

Drie Ringen voor de elfen-koningen op aard',
Zeven voor de Dwergvorsten in hun zalen schoon,
Negen voor de Mensen, die de dood niet spaart,
Eén voor de Zwarte Heerser op zijn zwarte troon
In Mordor, waar de schimmen zijn,
Eén Ring om allen te regeren, Eén Ring om hen te vinden,
Eén Ring die hen brengen zal en in duisternis binden,
In Mordor, waar de schimmen zijn.

Deze tekst dateert uit oeroude tijden en werd aangetroffen op de schutbladen van het eerbiedwaardige boek dat «In de Ban van de Ring» heet, geschreven werd door de roemruchte J.R.R. Tolkien, en verscheen in de sombere, lang vervlogen jaren 50.

Het boek, waaraan hij zo'n veertig jaar werkte en waarin hij een nieuwe vorm van fantastische literatuur schreef, werd al snel een monument van de herolc fantasy.

Wat ons nu echter interesseert is dat deze titel ook verbonden is met een nieuw soort spel met een revolutionaire achtergrond. Jullie hebben het al begrepen: het gaat om «KERKERS EN DRAKEN», het eerste van de rollenspellen.

Een beetje geschiedenis

Het avontuur begint in 1970, als een groepje spelers van «Wargames» (simulatiespellen) een boekje met spelregels op de markt brengt bestemd voor een oorlogsspel met figuurtjes dat «CHAINMAIL» heet. Er bestaan dan weliswaar al oudere spelregels, maar Chainmail had iets speciaals waarover de puristen bijzonder verontwaardigd waren. Het was namelijk mogelijk om legers tegenover elkaar te stellen die historisch gezien volledig onvergelykbaar waren. Bovendien was het mogelijk te spelen met fantasiefiguren als reuzen, orks en andere mythologische creaturen. En als toppunt konden de soldaten ge-

bruik maken van toverkunsten.

In dat alles is al de hand te herkennen van Gary Gygax, die nu wereldberoemd is door het spel dat hij ontwierp en dat niets anders is dan een verdere ontwikkeling van Chainmail, te weten «KERKERS EN DRAKEN».

Hoewel het begin moeilijk was (de gevestigde spellenAuitgevers weigerden het spel), verloor Gary Gygax de hoop niet en hij bleek gelijk te hebben. In 1974 sticht hij met Dave Anderson «Tactical Studies Rules» (TSR) en bracht de eerste versie van «KERKERS EN DRAKEN» uit.

Al snel sloeg het spel aan, en de versies volgden elkaar op, tot er in 1982 meer dan 2.000.000 exemplaren verkocht waren. En het spreekt vanzelf dat heel wat traditionele uitgevers lachten als een boer die kiespijn heeft.

Het verschijnsel «KERKERS EN DRAKEN» komt in een stroomversnelling als, in 1981, de media zich erop storten er over te spreken... te snel en te ongun-

stig.

De spelers worden al gauw uitgemaakt voor «zonderlingen» en «gekke», voor «grote kinderen» en «Kerkers en Draken» wordt vergeleken met «diefje-met-verlos» en «Indianen en cowboys», met spelregels zo dik als woordenboeken die echter terug te brengen zijn tot het gooien met dobbelstenen van de meest uiteenlopende vormen. Erger nog; de spelers worden vaak in verband gebracht met sekten, want ze spelen met demonen en andere helse creaturen.

Maar het enthousiasme groeit, en van Lake Geneva in Wisconsin bereikt het Engeland, Duitsland, Frankrijk, België en Nederland, naarmate de vertalingen verschijnen.

Overal ter wereld worden steeds grotere manifestaties gehouden, van kleine vergaderingen voor ingewijden tot de grote openbare salon. Zo zal België in het kader van de «Hobby 87» beurs zijn eerste Internationale Salon van Simulatiespellen houden in het Tentoonstellingspaleis in Heyzel, van 26/9 tot 04/

10/1987, georganiseerd door het Belgisch genootschap voor de bevordering van Simulatie- en Strategiespellen.

Een rollenspel, wat is dat?

Er zijn al heel wat interpretaties gegeven in de ontelbare artikelen die tot nu toe verschenen zijn, en elk ervan bevat ongetwijfeld een stukje van de waarheid, een visie, een oordeel. Het herhalen van wat al honderd keer gezegd is is daarom niet zo interessant, maar er is een originele manier om het rollenspel te verklaren, en wel deze:

je neemt vast ook wel eens een roman of fantastisch verhaal ter hand, en je hebt je vast ook wel eens verplaatst in de gevoelens van de held van het verhaal.

Hetzelfde geldt voor de film: films kunnen bijzonder treffen, en dat is zelfs een kwaliteitsnorm.

Hoe vaak onderneemt de held een actie die hem fataal zal worden, hoe vaak voelde je je niet gefrustreerd omdat hij hem had kunnen vertellen dat hij op zijn noodlot afstevende? Maar je kon nu eenmaal niets doen, en het verhaal gaat onverstoort voort, zonder dat je iets aan de situatie hebt kunnen veranderen.

Treur er maar niet meer om, want daar kan het rollenspel je nu juist helpen. Net als een boek of een film bevat een rollenspel een scenario, bepaald door de Spelmeester, en helden om het avontuur te beleven. Het verschil is alleen dat jij, de speler, het verloop van

Met de hand bewerkte figuurtjes voor het rollenspel: wat een weergave!

het verhaal kunt beïnvloeden. Het avontuur komt tot stand naarmate het spel verloopt. Hetzelfde scenario kan op deze manier wel tien maal gespeeld worden (door verschillende spelers) zonder dat de afloop één keer hetzelfde is.

Dokter, ik doe aan rollenspellen, is dat ernstig?

Ach, iedereen weet hoe vroeger barden en minstrelen werden gewaardeerd. Maar onze beschaving is tegenwoordig geneigd dichters te vervangen door belastingontvangers en minstrelen door computers. Het rollenspel herstelt een beetje ons geestelijk evenwicht. Het moeilijkste blijft de anderen te laten begrijpen dat we niet gek zijn en geen marsmannetjes, geen zonderlingen en nog minder leden van een geheimzinnige sekte.

«Spelmeester» zel je?

Hij is een soort «scheidsrechter» en je zou hem als de «verteller» kunnen beschouwen.

De titel «Spelmeester» komt van de Engelse term voor de scheidsrechter in het eerste spel, de «Dungeon master». Inmiddels noemen ze hem aan de overkant van het Kanaal «referee», wat hetzelfde is als ons «scheidsrechter».

Wat is zijn rol?

De scheidsrechter moet een intrige scheppen, een avontuur, personen die daarin verwickeld zijn, een achtergrond, een sfeer, kortom; alle elementen die de spelers in staat stellen zich thuis te voelen in de wereld waarin hun figuren spelen, zodat ze het scenario echt kunnen BELEVEN!

Als het scenario klaar is nodigt hij de spelers uit en vertrouwt elk van hen de

Het decor en de hoofdrolspelers zijn klaar, het spel kan beginnen.

figuur toe die ze moeten belichamen. Na die administratieve formaliteiten wordt het ernstig; de figuren stellen zich voor en worden bekend gemaakt met de taak die hen wordt toevertrouwd in de strijd tegen de afschuwelijke...

Vanaf dat moment is de taak van de scheidsrechter het interpreteren van de daden van de spelers en het beïnvloeden van de loop van het scenario.

Ja, maar.. wie wint er nou?

Weer een belangrijk punt waarin rollenspellen verschillen van zogenaamde conventionele spelen: er zijn geen winnaars en verliezers, zowel wat betreft de spelers onderling als wat betreft de scheidsrechter tegenover de spelers.

Maar wat is dan het doel van dat spel?

Het gaat alleen maar om het spel, in de meest pure zin van het woord, ontdaan van elke competitiegeest, die in het dagelijks leven al voldoende aan bod komt.

Ik heb het door!

«Nou heb ik het helemaal door.» denk je misschien, en snelt naar de winkel om je «Kerkers en Draken» te kopen, nodigt een paar makkers uit en gaat aan de slag.

Kalm aan, alsjeblieft! Dat is de beste kans op een teleurstelling, om het een

vervelend spel te vinden en er niks meer mee te maken willen hebben. Een speler kun je misschien binnen een paar minuten worden, maar het duurt maanden zo niet jaren voor je een doorkneet Spelmeester bent (en dat betekent nog niet eens: een goed Spelmeester).

Maar dokter, wat moet ik dan?

Ten eerste: zoek een vriend die deze oeroude kunst beheerst en smee hem zo goed te zijn jou één partij te laten meespelen. De eerste kaap is nu genomen, en de ziekte heeft al bezit van je genomen, het virus is in je, en je hebt geen enkele behoefte aan een behandeling, in tegenwoordig, je gaat verder. Al gauw wil je niets liever dan net zo worden als je bewonderde meester, en smee je hem enkele druppeltjes van zijn onmetelijke wijsheid tot jou door te laten sijpelen.

Een paar «aahs» en «oohs» later is hij zelfs bereid je een paar van de fijnere trucjes en kneepjes van het vak te leren!

En dan dringt de grote verontwaardiging je hart binnen en je zegt: «maar dat is toch stomeenvoudig!» Dan beseft je dat die zo verveerde Spelmeester niets meer is dan een armzalige volksverlaker, die alleen maar improviseert en willekeurig beslissingen neemt.

En dan stort je je in het grote avontuur, vastbesloten die zogenaamde Spelmeester van schaamte te doen verbleken.

Oh, je hebt niet echt ongelijk, want zo moeilijk is het niet om Spelmeester te zijn, maar het is meestal pas na een periode van gestuntel die van 6 maanden tot 2 jaar kan duren, voor je daarvan overtuigd bent. Eigenlijk blijkt die Spelmeester zo kwaad nog niet, eigenlijk was hij best goed!

En om de cirkel rond te maken vraagt op een dag een van je spelers je of je hem kunt uitleggen hoe je Spelmeester moet worden. Dan word je bewonderd, geëerbiedigd, bewierookt en tenslotte, veel later, gewaardeerd. Maar het doet er niet toe. Het voortbestaan van het Ras der Spelmeesters is verzekerd.

Mark Vaickenaers

FOTO'S; E. PONCIN

Wil je er meer van weten?

— Jeu de Rôle van Gildas Sagot, verschenen bij Gallimard

— Fantasy Role Playing verschenen bij uitgeverij Patrick Stephens Ltd.

EEN PAAR NUTTIGE ADRESSEN:

CLUBS: Schrijf naar de Fédération des Organisations de Loisirs Ludiques Evolués (F.O.L.L.E.)

in Brussel: Waversestweg 1739 a, 1160 Brussel in Sint-Niklaas: The light brigade — Kokkelbeekstraat 181

Voor Nederland: Bijeenkomst in fort «De gagele» op de Gageleijk in Utrecht; Club Ducosim ook in Utrecht.

Winkels: in Brussel: Random Encounter, 172 Kroonlaan, 1050 Brussel

Dédale, Galerie de Cinquante-naire, 1040 Brussel in Sint-Niklaas: Tin Soldiers Shop, Kokkelbeekstraat 181, 2700 St. Niklaas

Voor Nederland: Broese Kemink in Utrecht.

De Spelmeester schept een denkbeeldige wereld waarin de spelers zich moeten bewegen... hij is beurtelings, gangmaker, scheidsrechter, verteller..

NU
TE KOOP

SUPER Kuiifje

GEHEIM

Roze
Bottel

Julie,

Klaartje,

Cecile...

Chick Bill

Ton
en Tinneke

Dommel

Clifton

Aria

Enz...

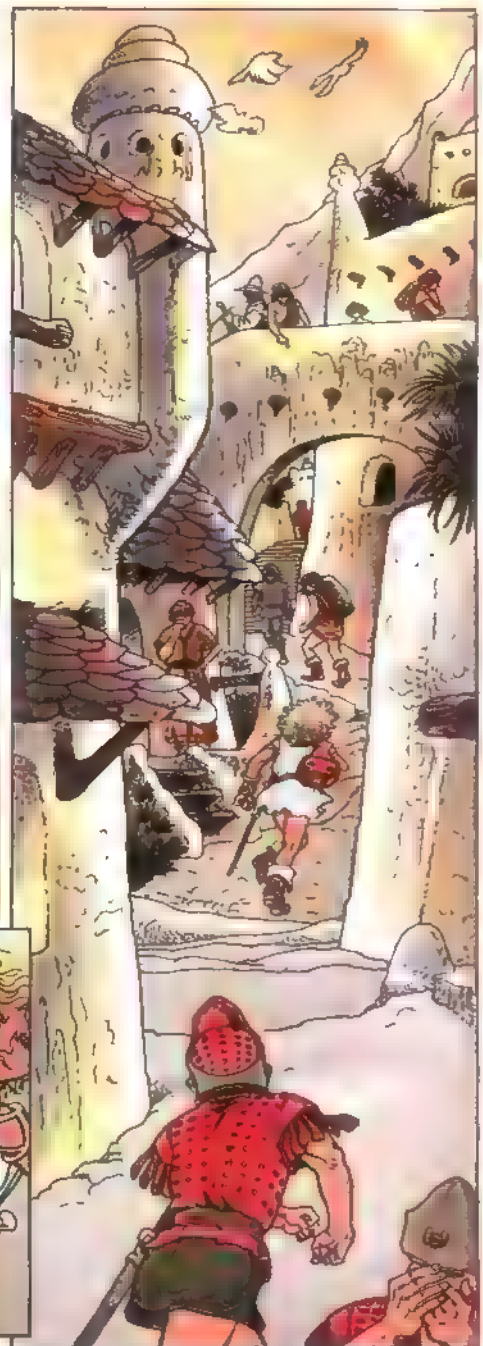
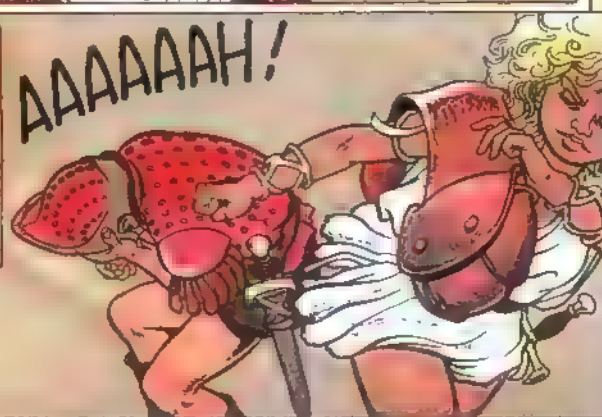
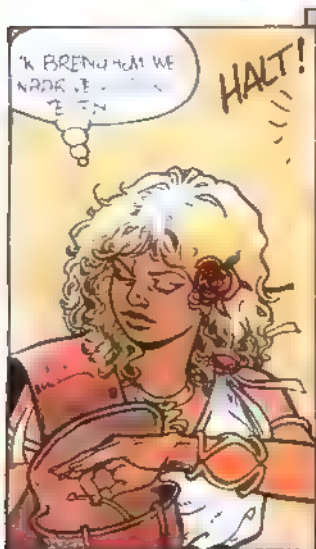
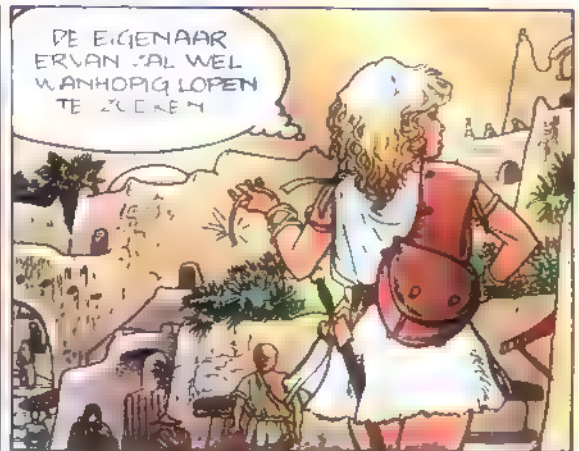
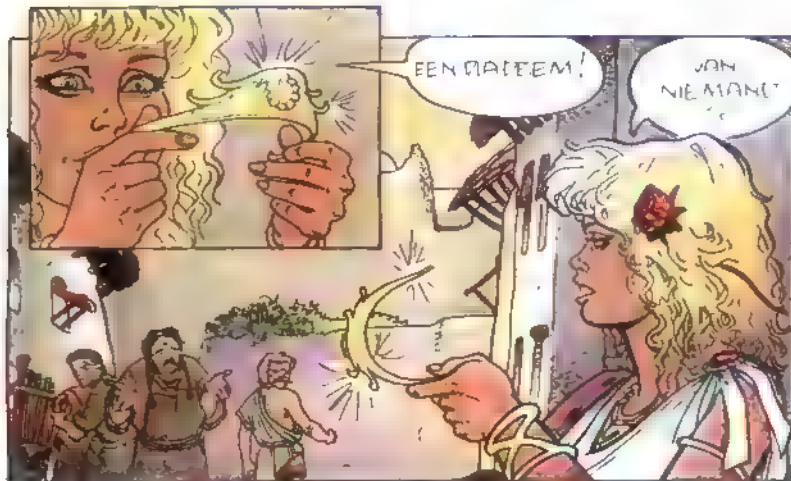

ARIA

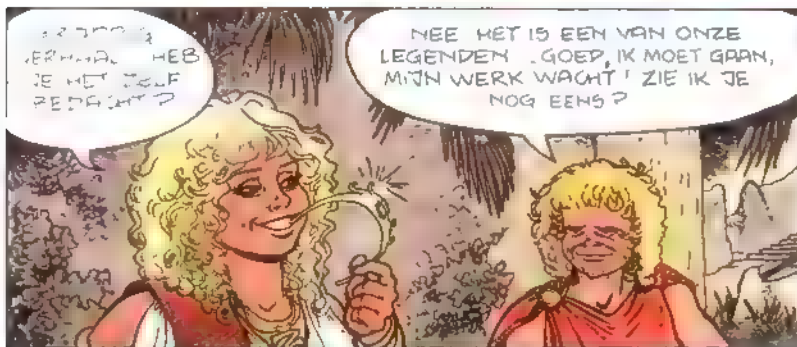
SAMENVATTING: Een heerser heeft een schrift ontworpen van een profetie waarin de wereldse rijken worden opgeden. Maar het werk is nog lang niet voltooid. De eerste termen van het schrift zijn nu al in het openbaar bekend.

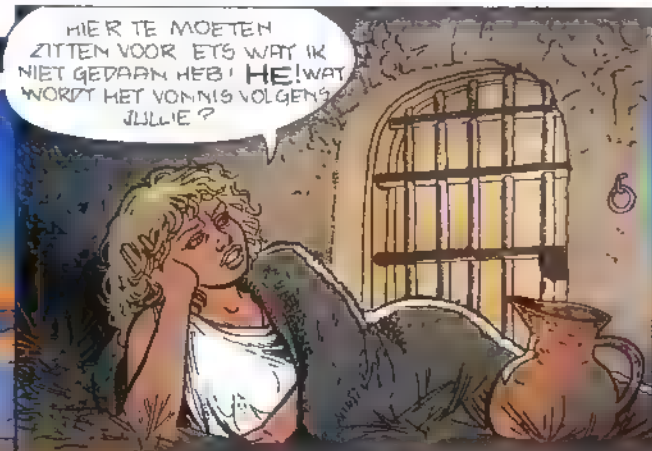

ARIA

DE MERIDIAAN VAN POSIDONIA, HET 8e ALBUM VAN MIJN AVONTUREN, IS PAS VERSCHENEN BIJ DE LOMBARD UITGAVEN.

WAT EEN NONSENS...

HIER TE MOETEN ZITTEN VOOR ET'S WAT IK NIET GEDAAN HEB! HE! WAT WORDT HET VONNIS VOLGENS JULIE?

DAT HOOR JE MORGEN WEL TIJDENS DE RECHTS-ZITTING

...EN PROBEER ZE MAAR NIET IN TE PALMEN! DIE VONGENS Z'N WETS-MACHINES... GLASHARD! JAK! UD! TIEN! DRIEMAAL ACHTER ELKAAR HEB K TIEN GEGOOD! JAHOEHAHA!

HMMME!

DAT IS NOG NIKS VERGELEKEN BIJ WAT ENGELENOOG KAN! JIJ KUNT NOG NIET AAN HEM TIPPEN! HIJ GOOIT RUST.G ZES KEER ACHTER ELKAAR TWAALF!

JE LIEGT! JE BENT JALOERS JE OVERDRIJFT!

GOED, HIJ IS EEN BEROEPSSPELER EN HIJ HEEFT ALTIJD GELUK, MAAR JE OVER-SCHAT HEM! HIJ HEEFT ER EEN NEDS VOOR, HIJ ZIET DE GOEIE COMBINATIES, HIJ HEEFT EEN SCHERP OOG (VANDAAR ZIJN NAAM) MAAR TOCH VERGIJST HIJ ZICH OOK WEL EN NIET ZO'N KLEIN BEETJE OOK!

EN TENSLOTTE HET GROTE LOT! DAT WORDT.. DE GOUDEN TAU! WIE HEEFT DE GOUDEN TAU GEKOZEN?

IK!

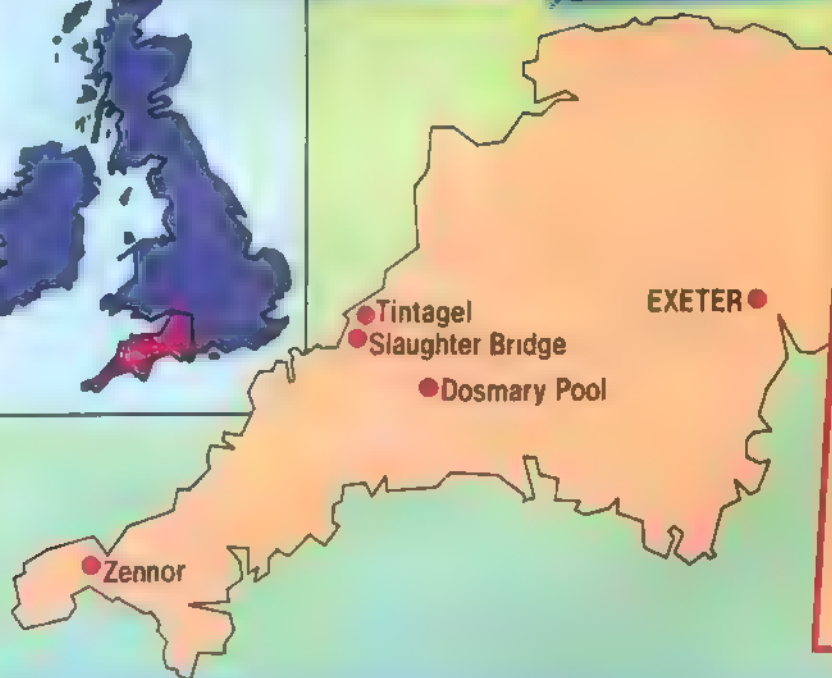
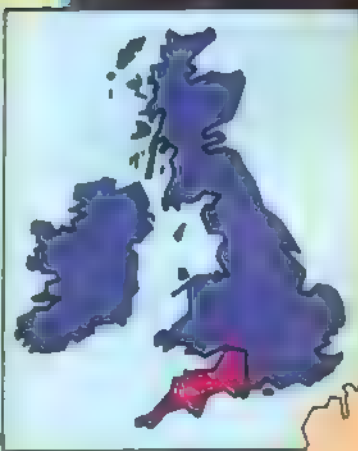

GROTE WEDSTRIJ VERTREK NAAR IN DE VOETSPOREN VAN

DE PRIJZEN?

Een reis voor twee personen naar
Cornwall

4 dagen en 3 nachten

Waarde: ? 20.000,- BF

datum: overeen te komen

Vertrek Oostende per Jet Foil aankomst Dover
Vervolgens trein London en overstappen London-Bath
Logement eerste nacht in Bath Vervolgens overstappen te Fal-
mouth

Rit per autocar met bezoek aan de oorden:

- Dosmary Pool (het meer waarin Excalibur werd gegooit)
- Zennor
- Slaughter's Bridge (plaats van een grote slag van K. Arthur)
- Tintagel (kasteel van Koning Arthur)
- Exeter

Met de vriendelijke
medewerking van

CORNWALL, WAT IS DAT?

Het is de mooiste en meest woeste streek van Groot-Brittannië. Het Graafschap Cornwall is een oud Keltisch land, en in het bezit van een wondermoore kuststreek met de ijzende deining en het stuifwater van de Atlantische Oceaan en bestaande uit prachtige gouden stranden bezaaid met steile en merkwaardig gevormde rotswanden.

Het is niet verwonderlijk dat in dit oord prachtige epische legenden — ontsproten aan de Keltische mythologie — verbreid werden.

Van waar komt de naam Cornwall?

Op deze plaats woonde het Keltische volk Cornovii. De naam van hun land was Korneo Kern (is het meervoud van Korn in oud Keltisch) is een term die betrekking heeft op horens. Dus, de Keltische God met de naam Kernunnos, voorgesteld door een hert, betekent «moore» en «vele» horens («unnos» was in het Keltisch een vermeerderend achtervoegsel). We weten dat bij de Kelten, de horens die groeiden, die zich vertakten en die afvielen, een symbool van de onsterfelijkheid van ziel en geest waren.

Zoals voor de horens van het hert, volgt op de aftakeling, de verjonging en de verrijking.

In Cornwall kun je een massa dingen ontdekken, niet alleen de prachtige landschappen maar ook zal het jullie er doen aan herinneren dat de Kelten eigenlijk onze voorouders waren.

J.L.V.

ROLLENSPELLEN CORNWALL N KONING ARTHUR...

4

St. Ives: de ideale basis om het schiereiland van Land's End te onderzoeken.
Keltisch kruis van Land's End
Newquay: één van de bekendste badplaatsen
Cornwall heeft ook zijn Mont St. Michel

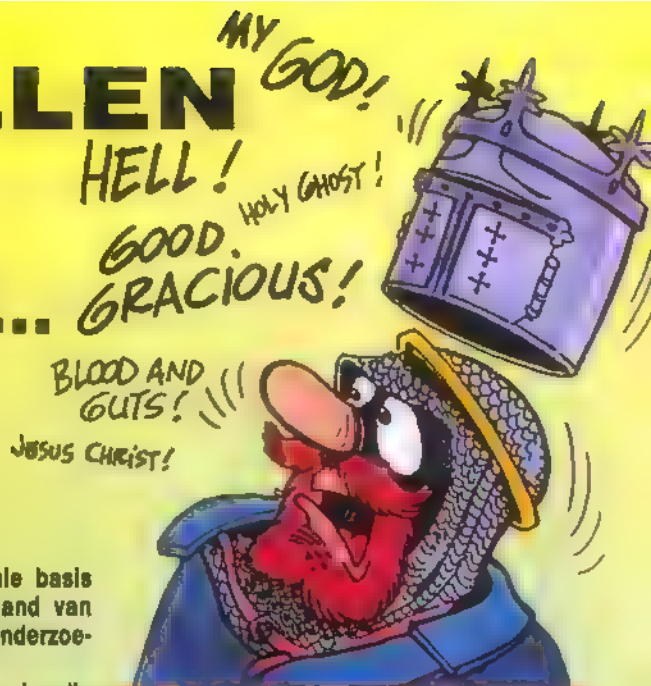

Tintagel Castle, centrum van de legende van Koning Arthur.

De jury zal bestaan uit:

- Jean-Luc Vernal en Sophie Dumont voor Tintin,
- S. Michel, spelmeester voor die gelegenheid,
- Marc Valckenaers, voor de ABPJSS,
- Martine Vienne, voor de redactie Kuifje,
- en Rudy Geudens voor de club «The Light Brigade» te Sint-Niklaas.

In geval van egaliteit, zullen de scenario's gesplitst worden, volgens de stijl, naar aanleiding van het boek: «Les Dames du Lac» van Marion Zimmer Bradley verschenen bij Pygmalion Uitgaven.

Omschrijving van de wedstrijd

De deelnemers moeten een verhaal of een avontuur creëren door de schikking te regelen van middeleeuwse personages, met het oog op het maken van een scenario voor het rollenspel.

De helden moeten tot de legende van Koning Arthur behoren. (De Ridders van de Ronde Tafel).

Het winnende scenario zal aangepast en ter demonstratie gespeeld worden tijdens het 1ste Internationale Salon van Simulatiespellen, in het kader van het Hobby Salon '87, dat doorgaat vanaf 26/09 tot 04/10/87 in het Tentoonstellingspaleis op de Heyzel te Brussel.

De maker van het scenario zal een reis voor 2 personen, naar het kasteel van Tintagel in Cornwall, worden aangeboden. (dit was volgens de legende Koning Arthurs kasteel).

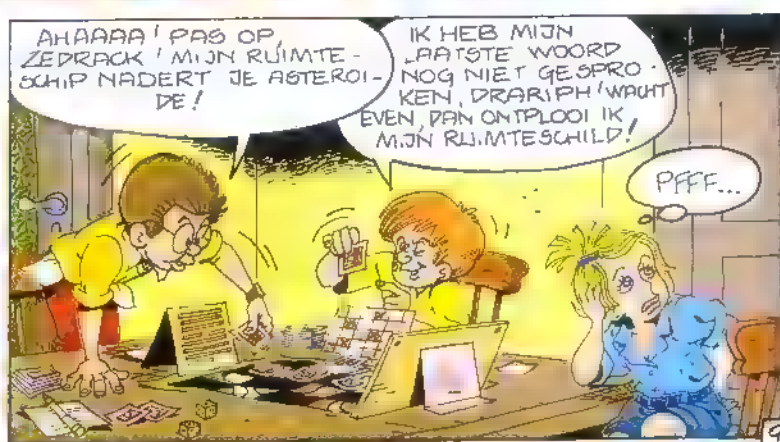
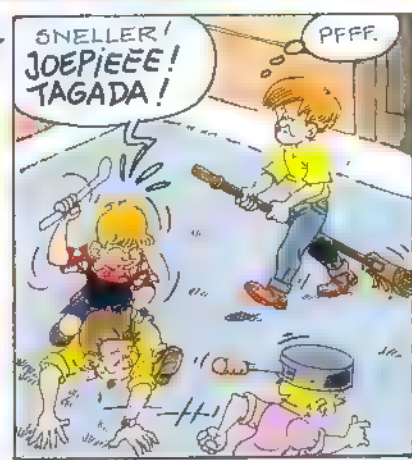
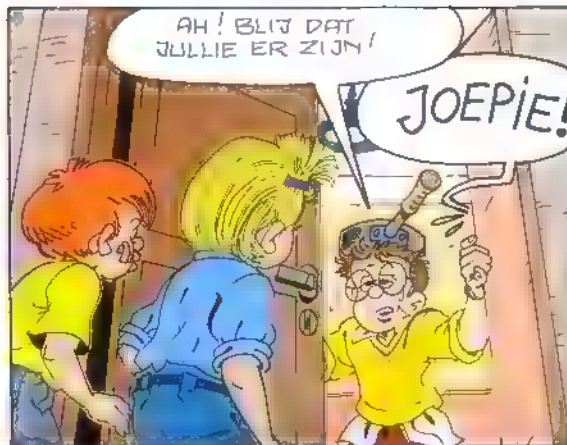
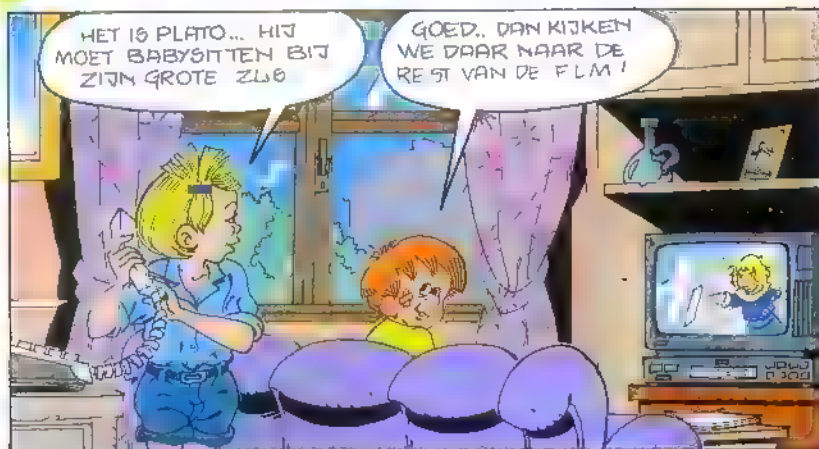
Er zijn ook nog bijkomende prijzen te winnen!

De scenario's moeten toekomen op de Redactie van het Weekblad Kuifje, P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel, ten laatste op 31 juli 1987 om middernacht.

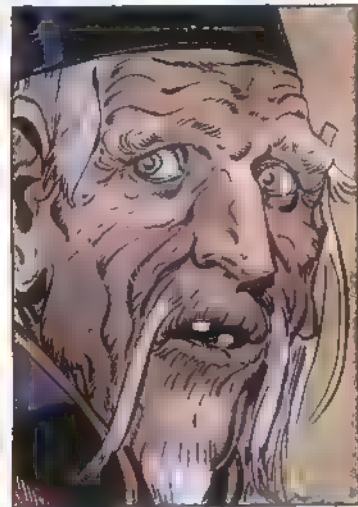
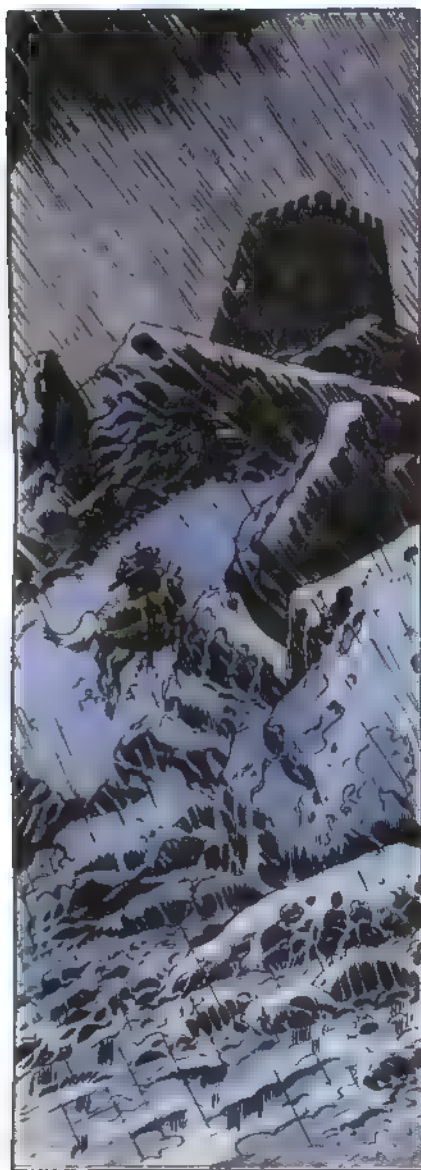
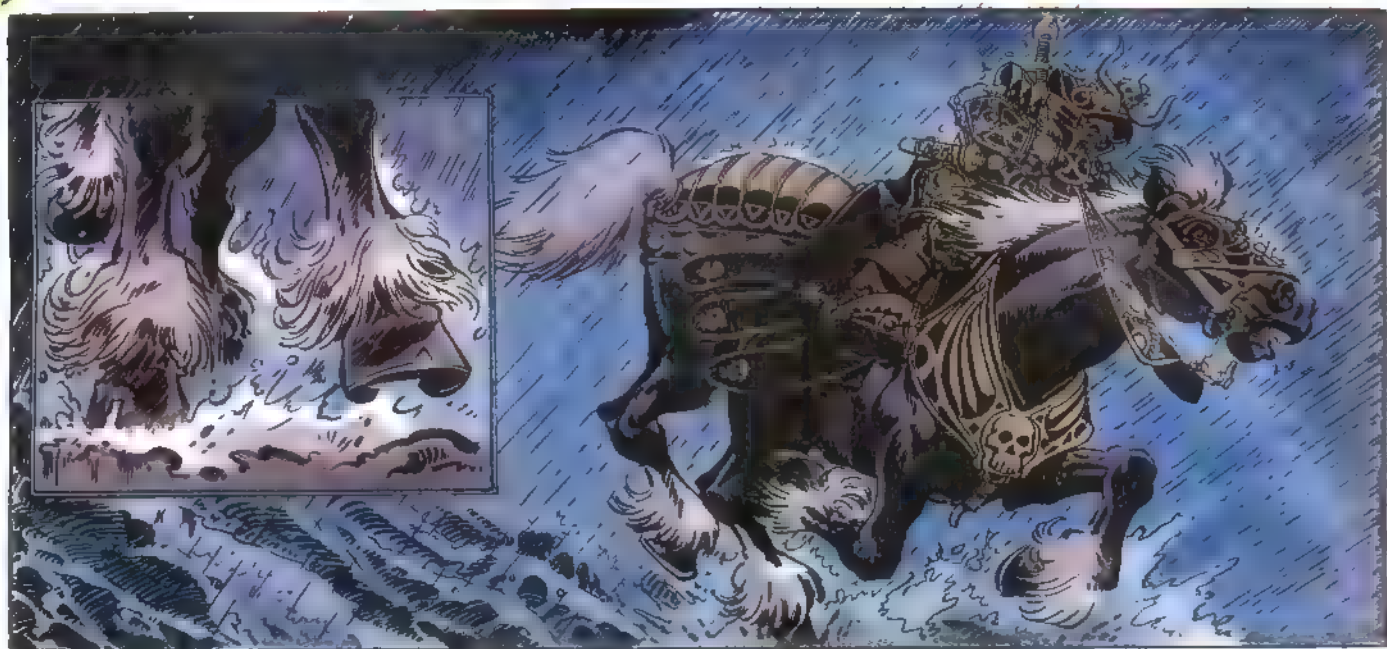
De selectie-criteria zijn de volgende:

- Originaliteit
- Intrige
- Kennis en juistheid van de historische en mystieke samenhang van de tekst
- Duidelijkheid van de tekst
- Bewerkbaarheid in de termen van het spel.

NATUURLIJK..
KOMT U
BINNEN... U
BENT DOORNAT
...

WAAR IS
HET
ZWAARD?

DAT... DAT
HEB BEN ZE
AFGE NOME N
GE STOLE N

AU!

WIE
?

JE LEVEN IS GEEN
KNIP MEER WAARD,
TOVENAAR...

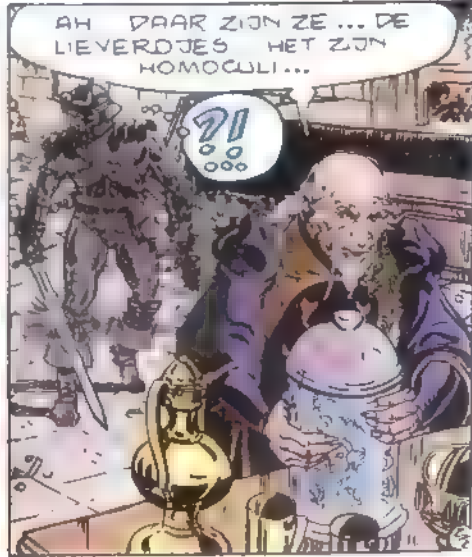
EEN EEN
KRIJGSVROUW
EN EEN JONGE
TOVENAAR
MAAR IK

WACHT, HEER IK KAN
ZE VINDEN... U WILT TOCH
NIET ZONDER ZWAARD
NAAR HUIS WEL?
DAT ZOU UW MEESTER
NIET LELK
VINDEN...

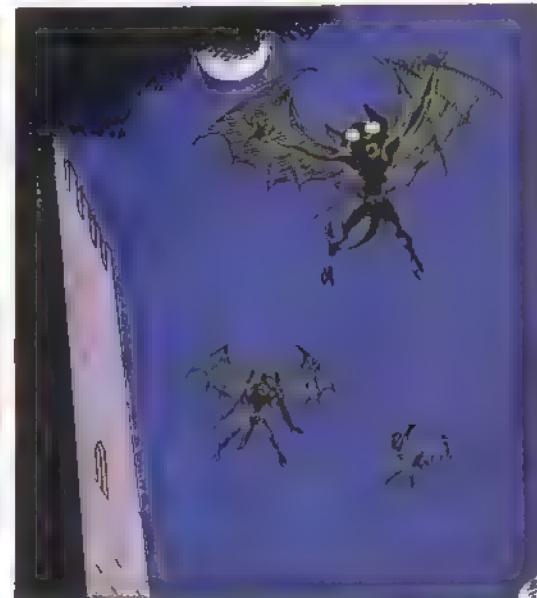
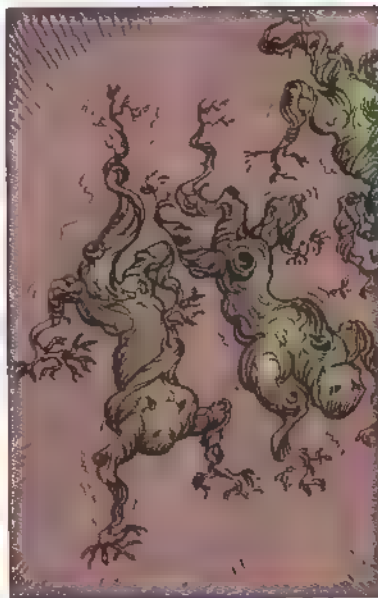
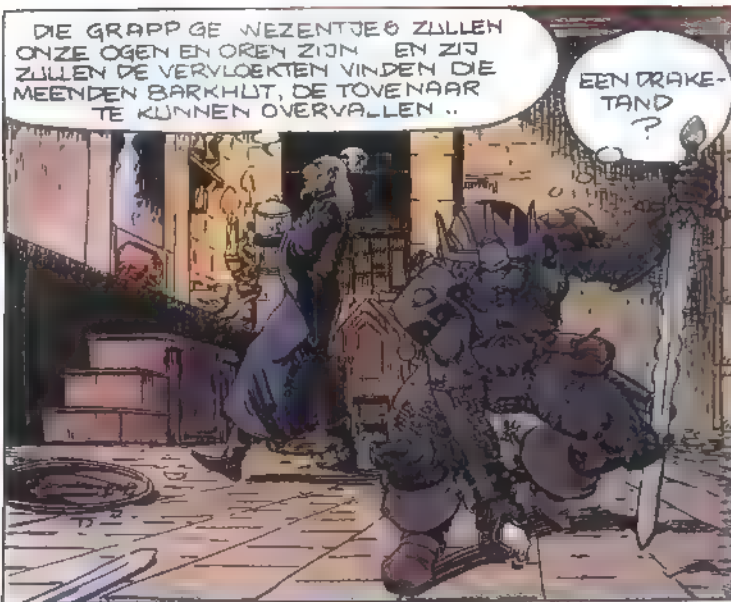
ZE HEB BEN MIJN
TOVERBOEK GESTOLEN
EN MIJN LABORATORIUM
GEPLUNDERD... MAAR
IK HEB NOG EEN PAAR
MOGELIJKHEDEN
...

AH... DAAR ZIJN ZE... DE
LIEVERDIES... HET ZIJN
HOMOCULI...

?!
...

EEN WIJZE?
EH... NEE, IK
WEET HET
NIET..

BIJ DE BOKKEHOORN! ZE
HEBBEN ME IN HET DORP VER-
TELD DAT JE EEN WIJZE KENT!
KOM OP, BOER, GEEF
ANTWOORD...

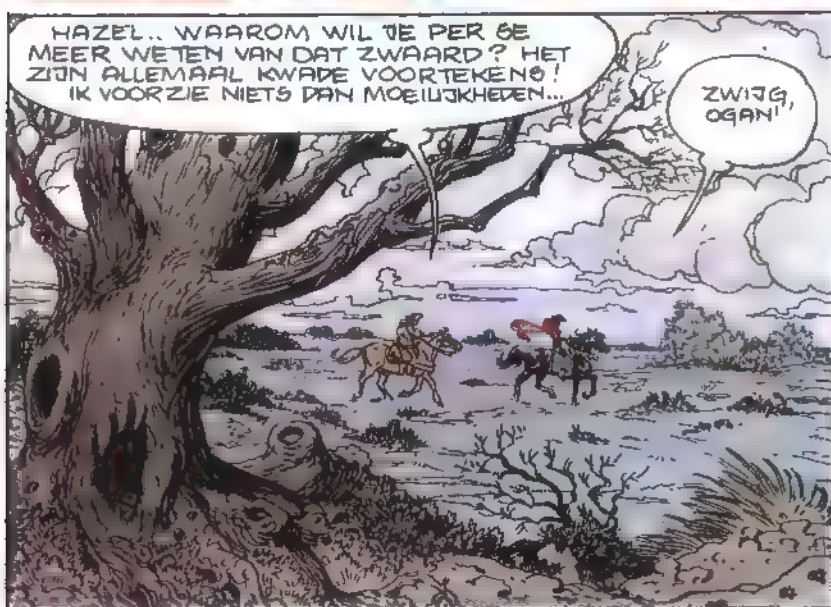

EH... JA, SCHONE
VROUWE... ER IS
EEN WIJZE IN DE
STAD. HIJ HEET
THYBOR...

WAAR
IS DIE
STAD?

VERDEROP... IN
DE VLAKTE...

HAZEL... WAAROM WIL JE PER GE
MEER WETEN VAN DAT ZWAARD? HET
ZIJN ALLEMAAL KWADE VOORTEKENEN!
IK VOORZIE NIETS DAN MOEILIJKHEDEN...

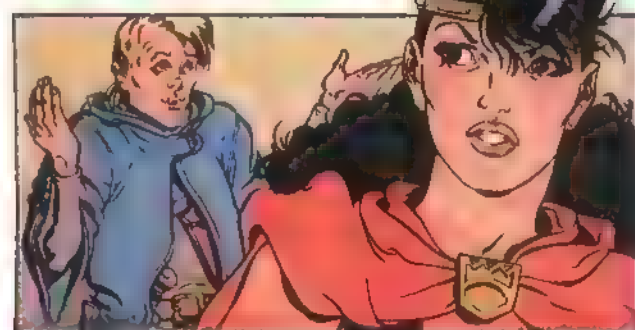
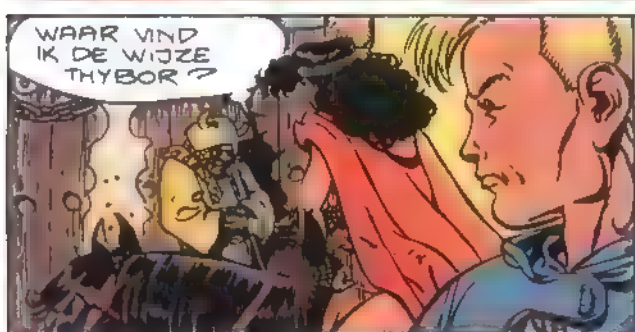
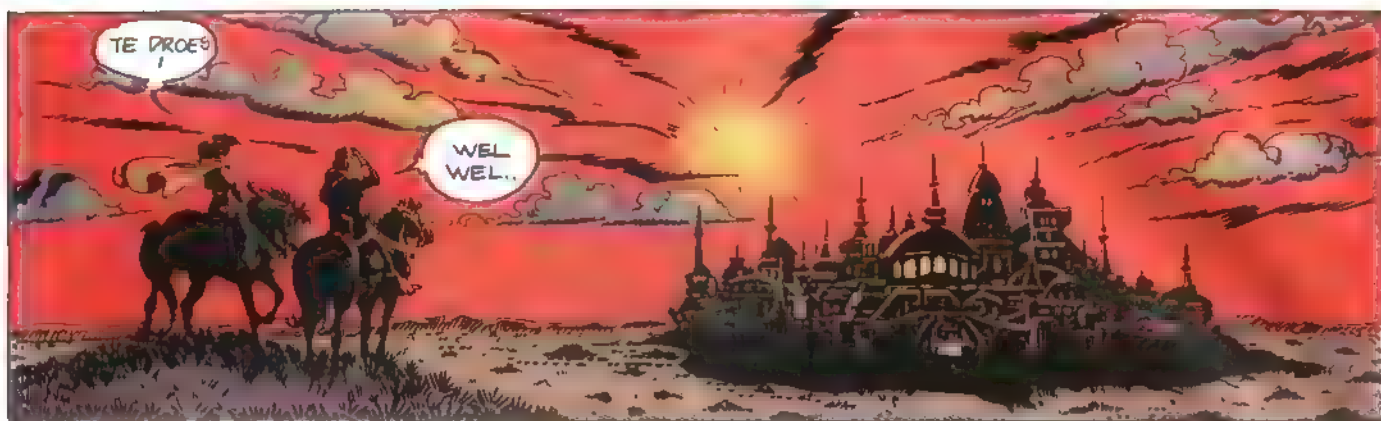
ZWIG,
OGANI!

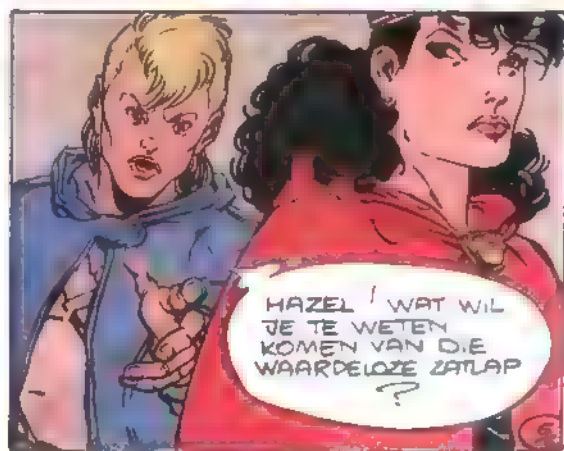
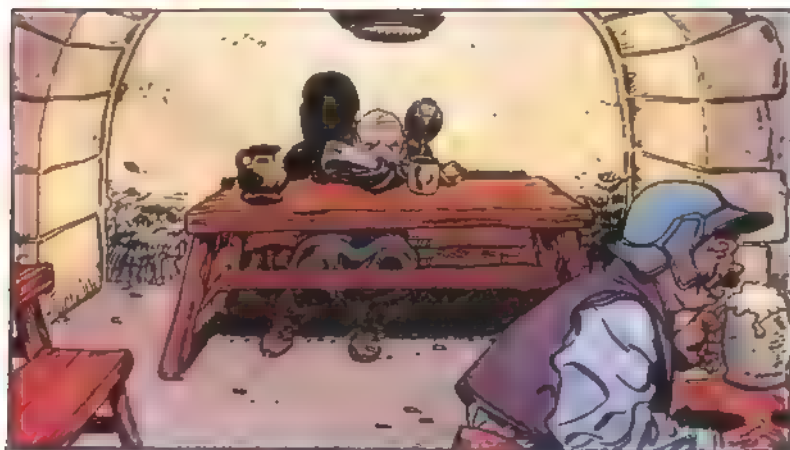
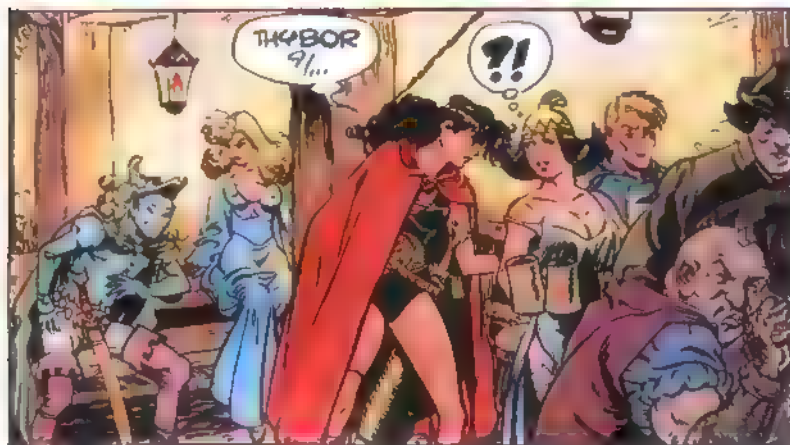
IK HEB TIJDEN
GEKEND DAT
MEN MEER EER-
BIED HAD
VOOR DE KENNIS
VAN ORAKELS!

AH! AH!
AH!

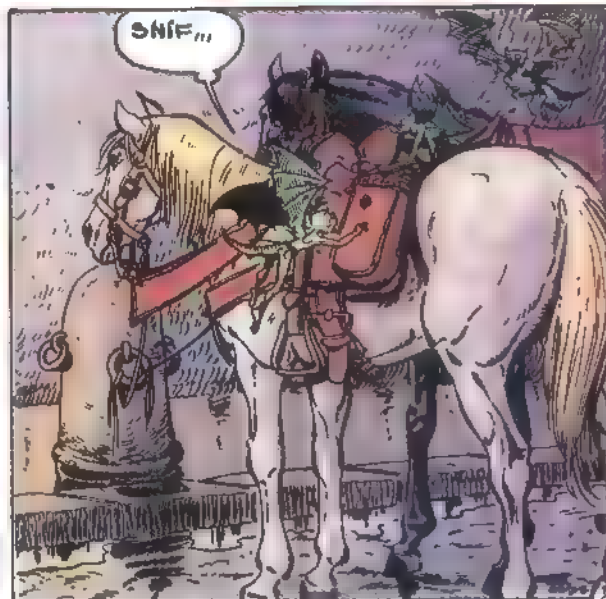
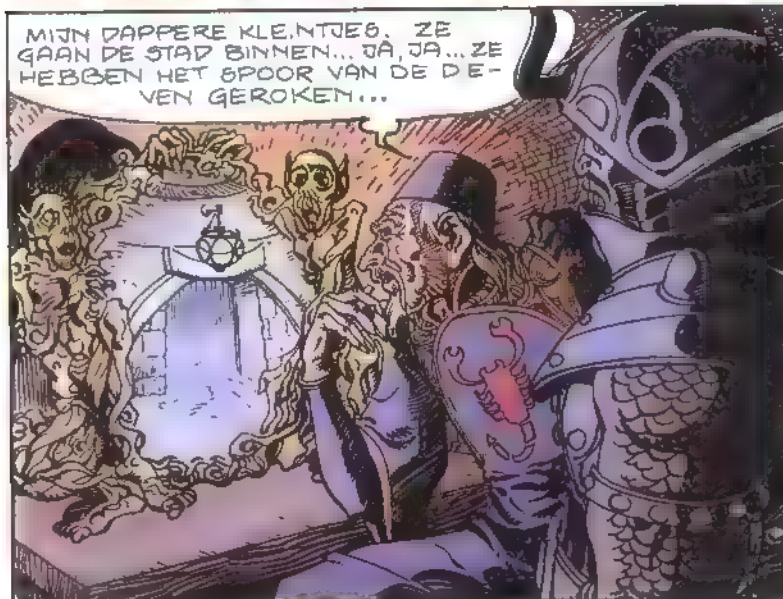
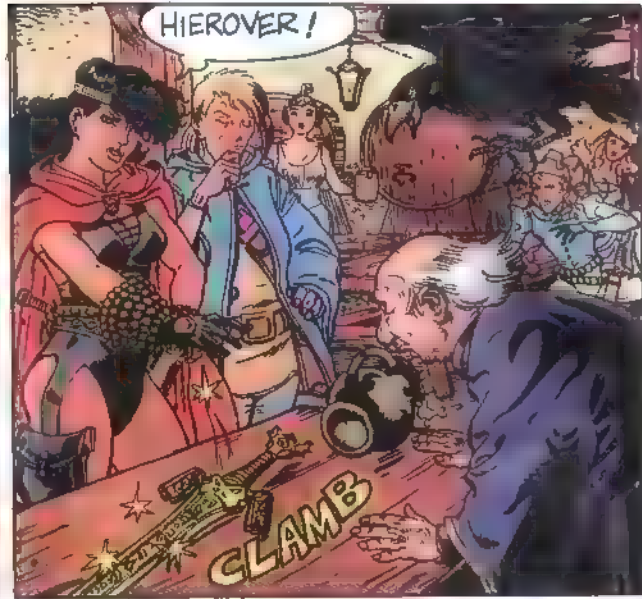
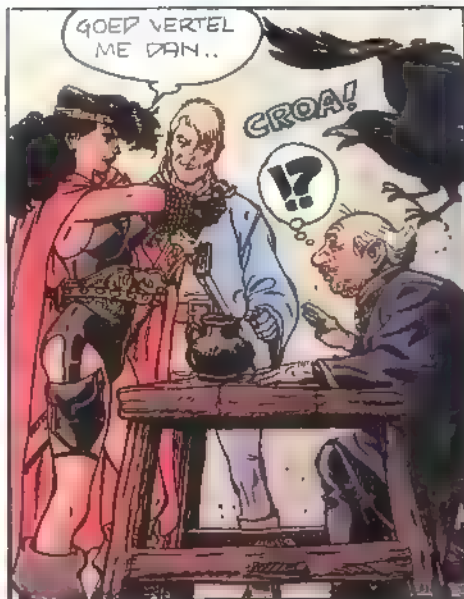
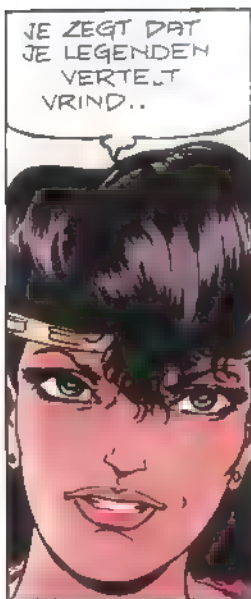

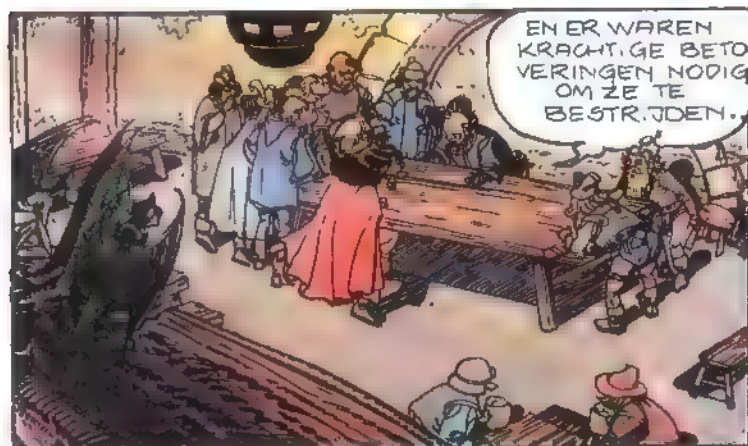
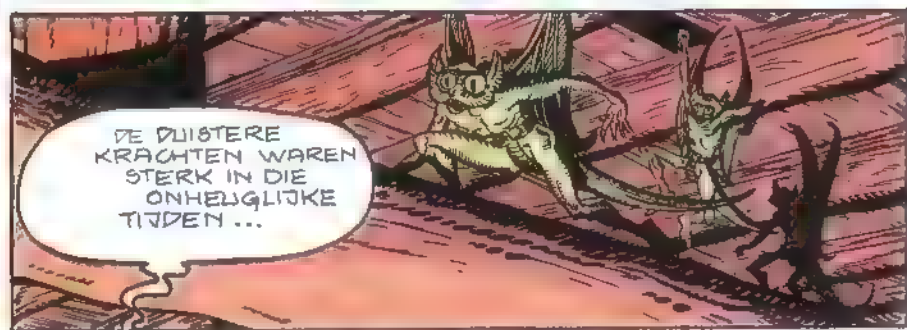

HET WERD GESMEED DOOR DE BESTE DWERGENSMEDEN. VAN HET METAAL WAARUIT HET WERD VERVAARDIGD IS ALLEEN NOG MAAR DE NAAM BEKEND

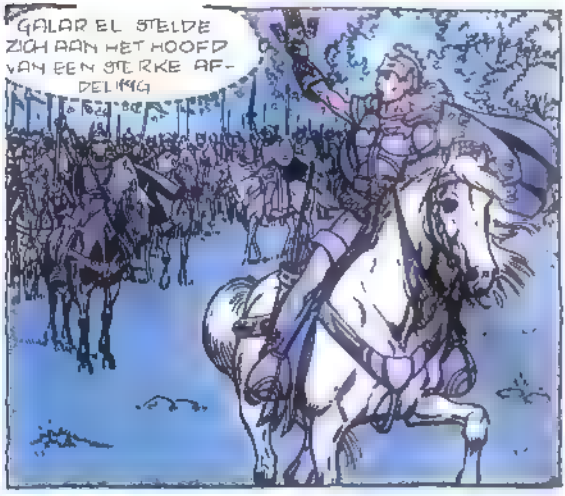

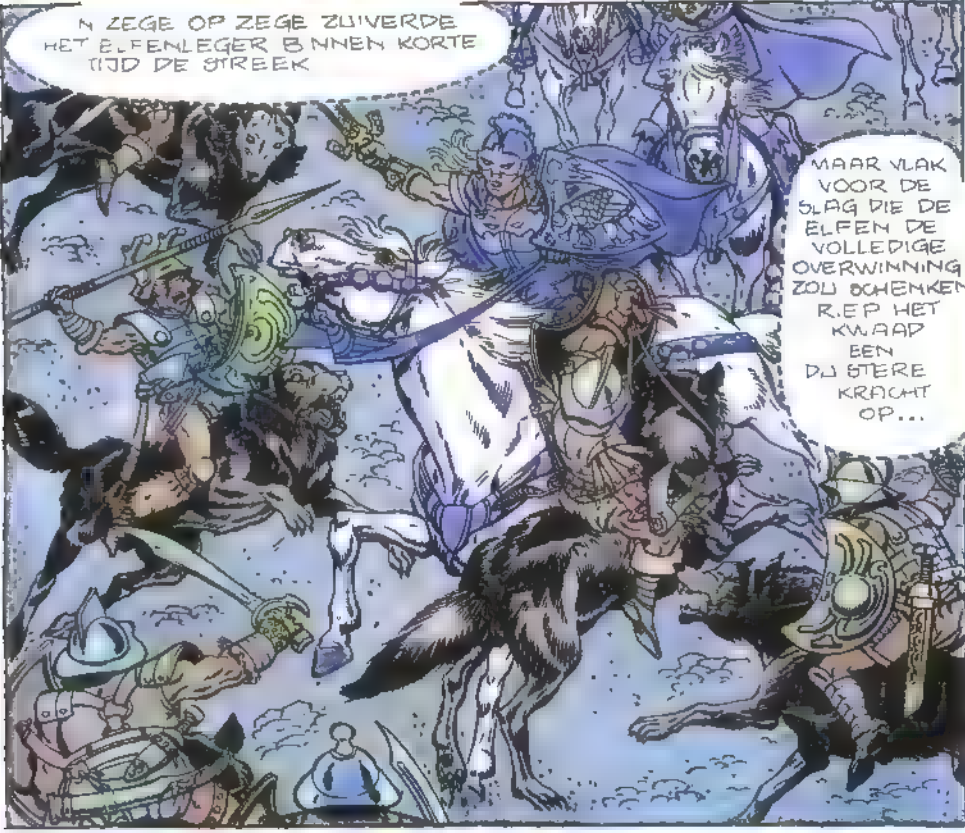
NOG EEN HANDELING MOEST GE-
PLEEGD WORDEN
VOOR HET ZWAARD
EINDE. JK KLAAR
WAS

DE E FSE W JZEN PLAATSTEN IN DE
KN OP VAN HET GEVEST EEN
GEHELVZ NNIGE STEEN, DE
'KATALYSATOR'! DAARIN
HADDEN ZE HUN GROOTSTE
KRACHTEN BESLOTEN!

GALAR EL STELDE
ZICH AAN HET HOOFD
VAN EEN STERKE AF-
DELING

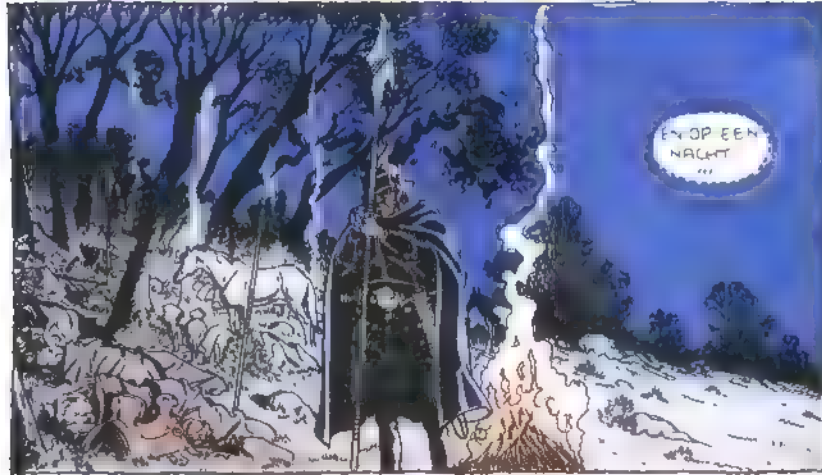

N ZEGE OP ZEGE ZUIVERDE
HET ELFENLEGER B NNEEN KORTE
TIJD DE STREEK

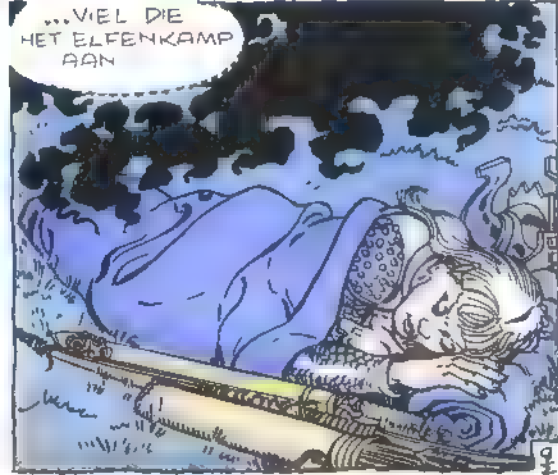
MAAR VLAK
VOOR DE
SLAG DIE DE
ELFEN DE
VOLLEDIGE
OVERWINNING
ZOU OCHENKEN,
RIEP HET
KWAAD
EEN
DJ STERE
KRACHT
OP...

EEN ONNMOEBARE VORM, DIE
DOOR HET NIETS DOOLDE

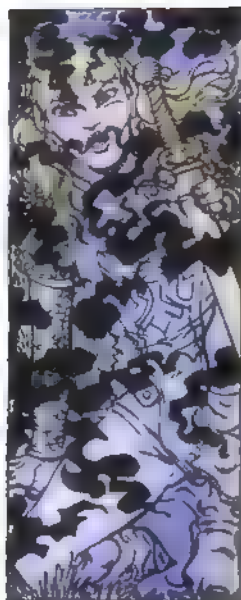

EN OP EEN
NACHT

...VIEL DIE
HET ELFENKAMP
AAN

HIJ BRACHT
GALARIEL
EEN FATALE
SLAG
TOE

EN DE
ZWARTE
KRACHT
DEED DE
REST

DODELIJK GEWOND
VERDWEEN GALARIEL
MET ZIJN TOVER-
ZWAARD IN DE
BERGEN VAN DER
AQUILA

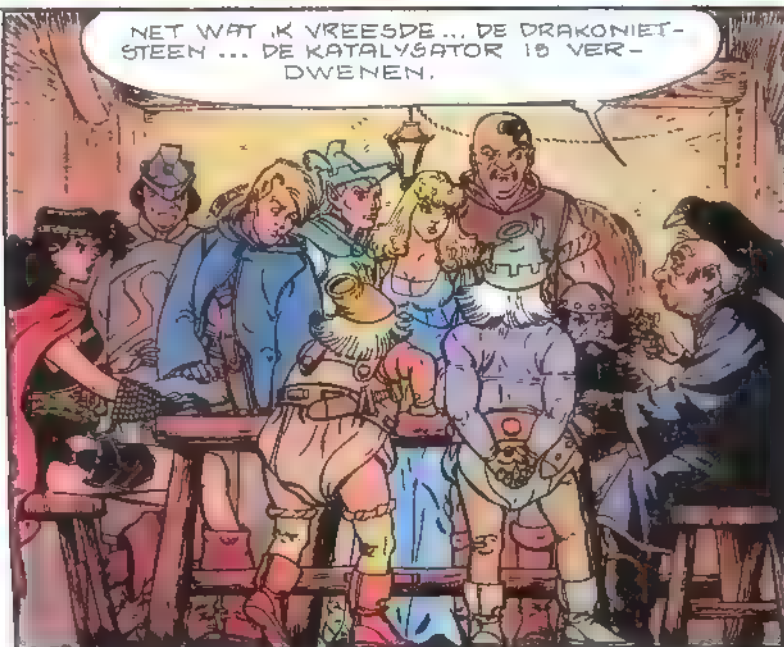
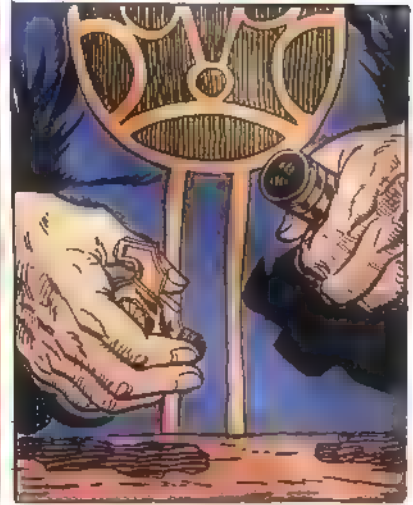
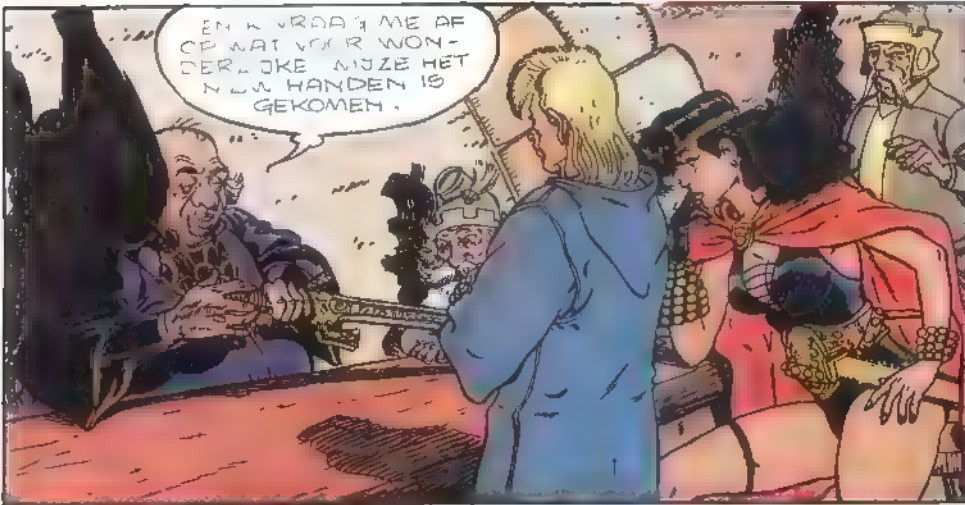

NIEMAND
HEEFT
HEM OOOIT
WEEERGE-
ZEN

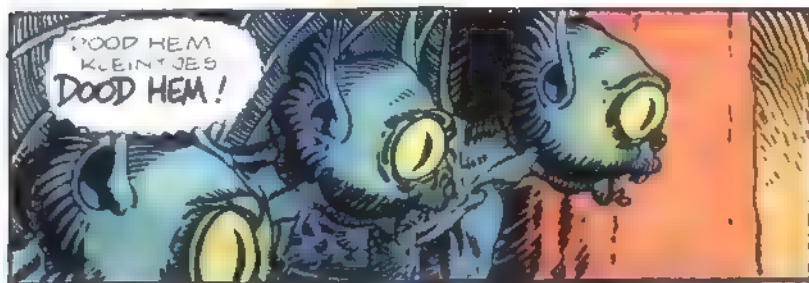

DAT IS DE GESCHIE-
DENIS VAN DAT
BUTENGEWONE
ZWAARD
...

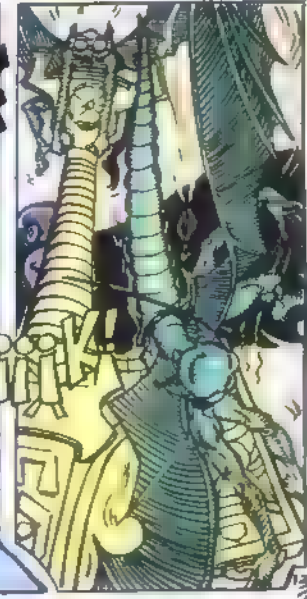
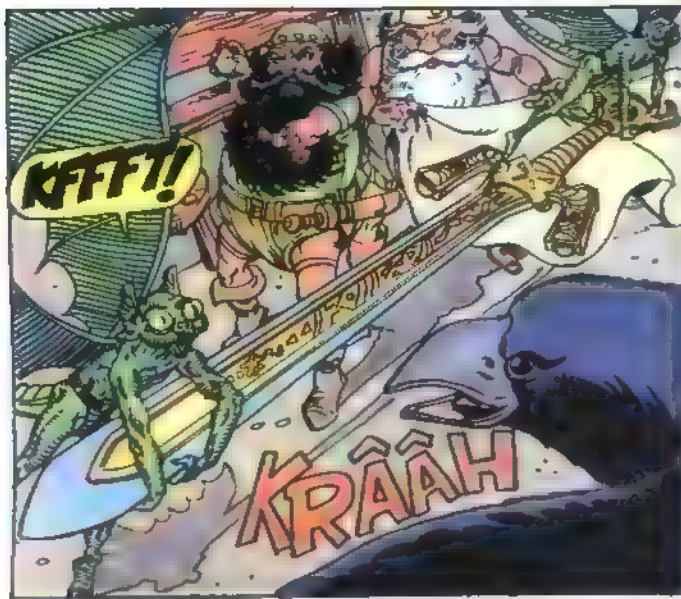
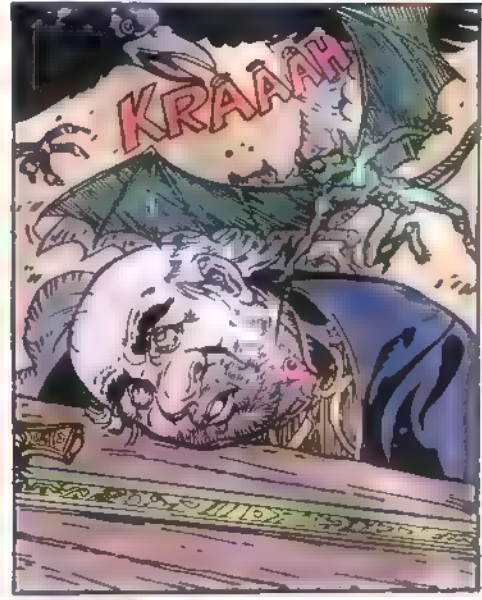
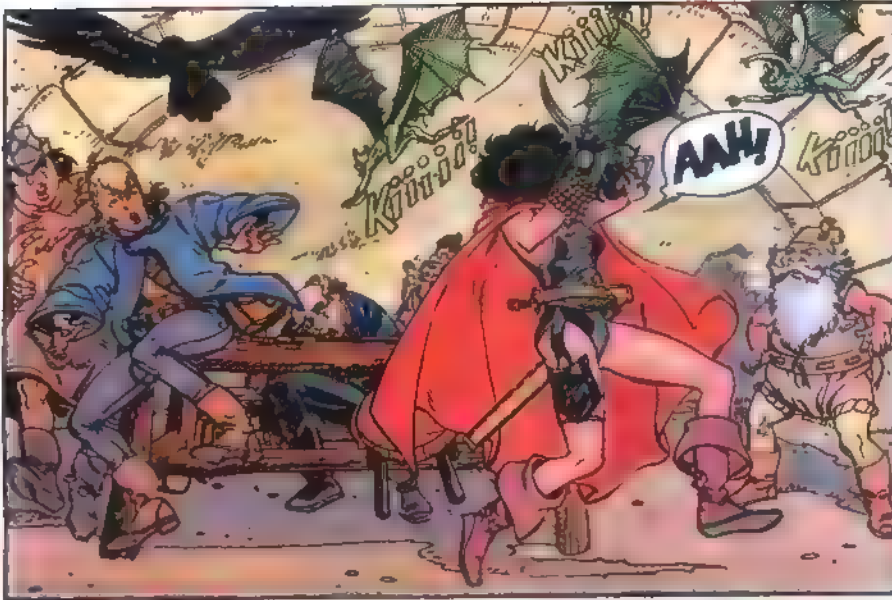

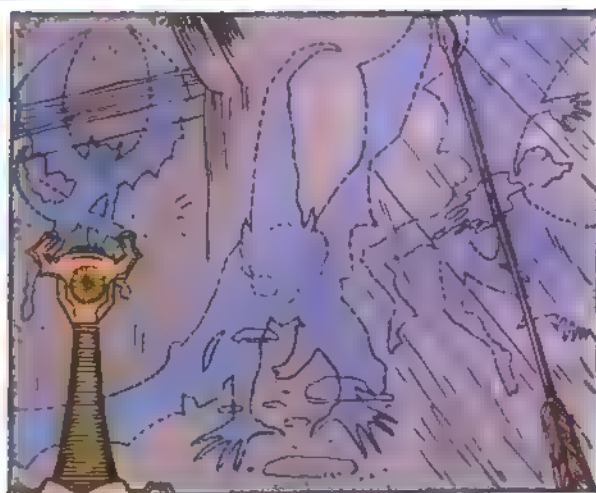
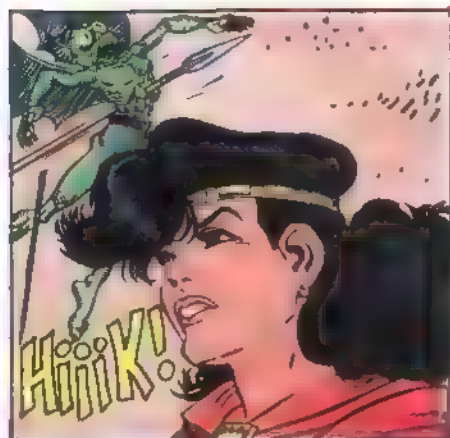

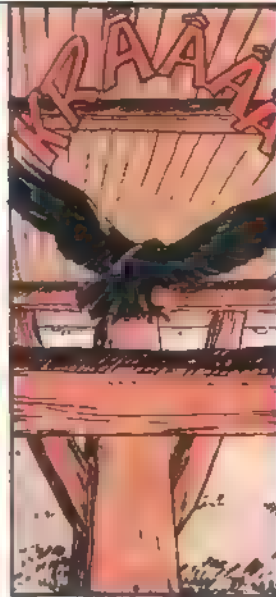
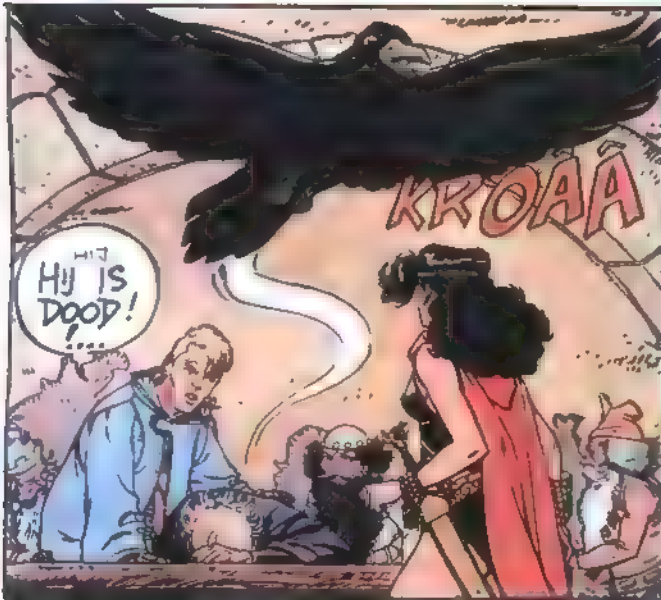
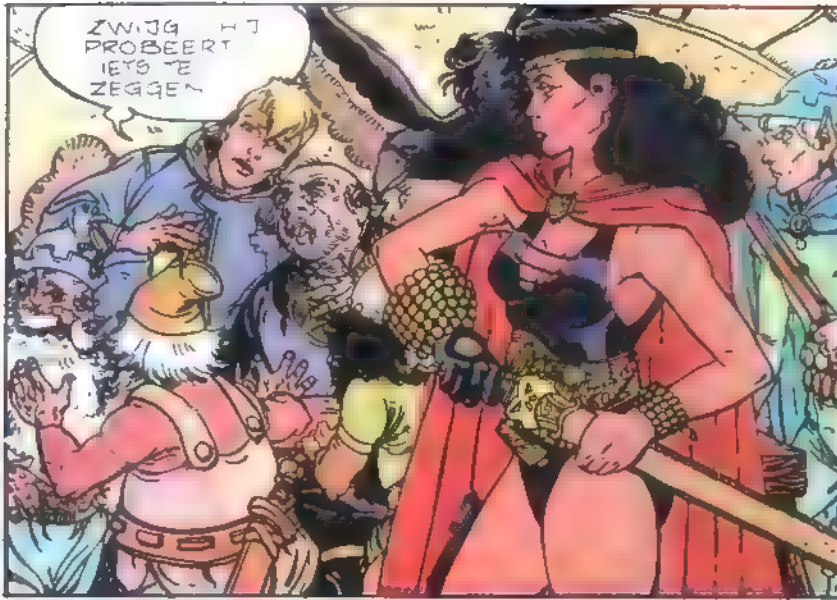

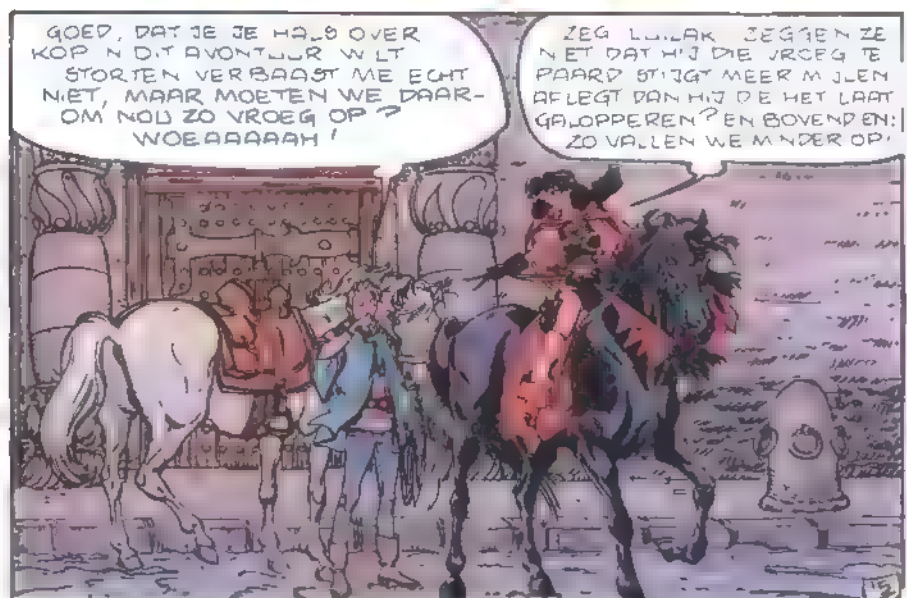

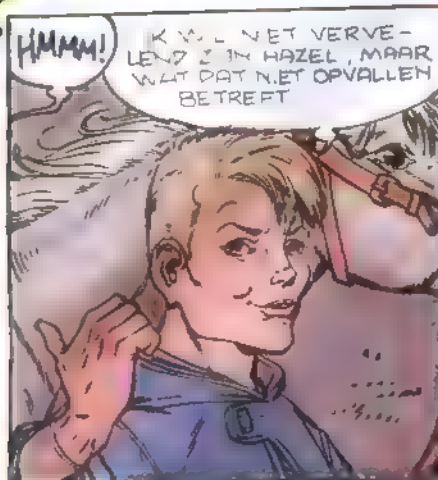

DE VOLGENDE MORGEN, ALS EEN GRAUWE WINDER DE DAGERAAD OPGAAT OVER DE STAD, MAKEN HAZEL OGAN EN DE RAAF THYBOR ZICH OP OM OP WEG TE GAAN NAAR DE BERGEN VAN FER AQUILA ...

ZEG LULAK, ZEGGEN ZE NIET DAT HIJ DIE VROEG TE PAARD STIJGT MEER MIJN ALEGT DAN HIJ DE HET LAAT GALLOPPEREN? EN BOVENDEIN: ZO VALLEN WE MINDER OP!

HHMM!

IK VIND HET VERVELEND ZIJN HAZEL, MAAR WAT DAT NIET OPVALLEN BETREFT

GED
GESPROKEN!

EN
NAAR
WAARHEID

EEN ALLERAARDIGST VOORSTEL, MAAR IK VREES DAT IK HET MOET AFWIJZEN. MET JULIE ERBIJ ZIJN WE MET ZOVELEN DAT WE ONHERROEPELIJK ZULLEN OPVALLEN. DENK JE OOK NIET, THYBOR?

HA!
HA!
HA!

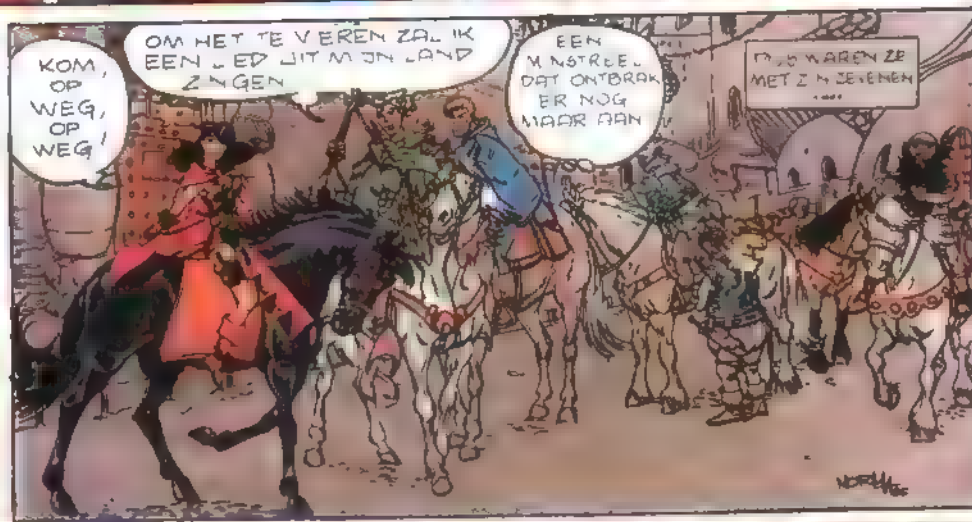
IK VOND HET WAT AFSCHRIKKEND OM MIJN HULP ONGEVRAAGD AAN TE BIJEN. MAAR DE SPONTANE TEIT VAN ONZE VERBODENDE DIERGEN DOET MIJ NIEUW ERG-
HOUDENDEID VERLEZEN...

!!

HAHAHA! TEGENOVER ZOVEEL WELWILLENDHEID KAN IK ME ALLEEN MAAR BUIGEN. GOED DOEN, JULIE VERGEZELLEN ONS.

NOU
DAT NOEM
IK NOU
LOGICA
...

KOM,
OP
WEG,
OP
WEG!

OM HET TE VEREN ZAL IK EEN LIED JIJ MIJN LAND ZINGEN

EEN
MISTREEL
DAT ONTBRAK
ER NOG
MAAR AAN

DE WAREN ZE
MET ZIJN ZEVENEN

BEZELD
DOOR
EEN
ENKEL
POEL

... MET ZIJN ZEVENEN OP WEG NAAR DE BERGEN VAN "FER AGUILA", WAAR HEN TALLERKE BEPROEVINGEN Zouden Wachten

DE GLOKKE VAN DE
SCHEN DE DOOD

STRIPINFORMATIE TENTOONSTELLINGEN

Crisse hoeven we jullie vast niet meer voor te stellen. «Nahomi» is inmiddels een vaste waarde in ons blad geworden. Diezelfde Crisse heeft nu ook nog een stripwinkel op het de l'inde-plein in Anderlecht en daar kun je de komende dagen origineel werk van hem gaan bezichtigen. Crisse exposeert gelukkig niet alleen zijn originele tekeningen, maar vooral mooie schilderijen, vaak rond zijn stripfiguren opgebouwd. En die lonen best de moeite! Mocht je dus in de buurt van Anderlecht zijn, wip even binnen in winkel «Bibi Starlet».

Tot begin juli kun je in Espace-B.D. op het Fernand Coqplein te Elsene-Brussel, werk gaan bekijken van Legall. Legall is welbekend in het stripwereldje, maar wellicht niet zoer bij het grote publiek. In Frankrijk werd hij al gelauwerd voor zijn Yoyo, op scenario van Yann.

In België en Nederland raakte hij onlangs in de belangstelling met «Theodoor Cleysters», een mysterieus, eksotisch verhaal dat in «Robbedoes» verscheen en pas in album werd gebracht. Legall is een schitterende graficus die een schitterende tekening weet te koppelen aan het medium strip. Wie dus in Brussel komt en Legalls originelen even wil bekijken kan tot begin juli terecht op het Fernand Coqplein, in de buurt van de Naamse Poort.

KDS

ISSN 0023 - 5024

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuskripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20
 Uitgever: Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan 9 - 1160 Brussel
 Directeur: Guy LEBLANC
 Redactie: J.-L. VERNAL, Martine VIENNE
 Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.
 Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België; Tel.: 02/522.56 00

ABONNEMENT GELDT NIET VOOR NEDERLAND

		verzend ng	TOTAAL
3 maanden (+ extra-nummer)	610 BF	---	---
6 maanden (+ 2 extra-nummers)	1.200 BF	640 BF	2.040 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland B.V.
 Postbus 341, 2100 AH Heemstede
 Telefoon 023 - 290190 / 290192 / 280712

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

P.V.O.-abonnements service
 Postbus 77, 5126 ZH Gilze

Telefoon 01615-5925 toestel 411-412

Abonnementsprijs: 3 maanden: 32,50 fl.

Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkelt rond KUIFJE

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven

ADVERTENTIES

Special Media b.v.

Postbus 3300, 1001 CA Amsterdam Telefoon: 020-222 366

VOLGENDE WEEK

« BALTHAZAR, DE WIJZE VAN DE NACHT »

een reuze aflevering van

« HET KLEINE KARAKIJNENVOLK »

door Tadeusz Baranowski
 en Jean Dufaux

Het vervolg van
 de avonturen van
**SNEEUW, M. EDOUARD,
 RORK, ARIA**

+

« DE HOLLE BEELDIES »

een volledig verhaal van
 P. Liesenborghs en P. Richelle

+

GROTE FOTO WEDSTRIJD

Voor al
onze lezers
tussen de 18
en 26 jaar...

GROTE INTER FOTO-WE FRANKRIJK

DE PRIJZEN?

VOOR BELGIE

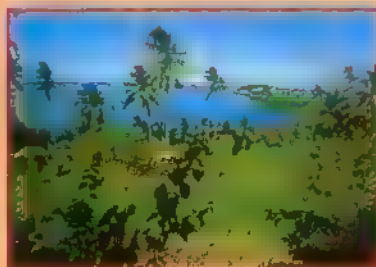

1ste prijs voor een totale waarde van meer dan 100.000,— BF
Een reportage in Canada aangeboden door «Nouvelles Frontières» omvattende 1 vliegtuigticket heen-terug Brussel-Montreal (Maatschappij National) waarde 16.500,— BF
het verblijf voor 1 week te verdelen tussen Montréal en Quebec (7 nachten) — maaltijd niet inbegrepen: waarde 15.400,— BF
1-dags excursie in het gebied St-Laurens met vertrek uit Montreal waarde. 878,— BF
1 dag rafting op de Red River met vertrek uit Montréal — waarde 1.865,— BF
+ een projector Rolleivision 35 Twin met dubbel objectief (34.900,— BF)
+ een Minolta-kit Jubilé 7000 met hulpstukken (30.900 — BF)
+ 50 AGFA-MAX films - 24 foto's + 3 (7.500 — BF)

Met de medewerking van

VOOR FRANKRIJK

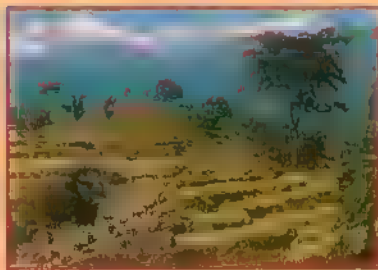
1ste prijs: voor een totale waarde van 15.000,— FF

- 1 vliegtuigticket heen-terug Parijs-Cayenne
- 8 dagen verblijf met logement en maaltijden in het Novotel te Cayenne
- De winnaar kan de plekken ontdekken van waaruit men de Ariane-raketen lanceerde hij kan de zalen bezoeken waar men de satellieten monteert en de ingenieurs ontmoeten die het Europese ruimteschip «Hermès» klaarmaken die zal opstijgen begin van het jaar 2000.

Met de medewerking van

VOOR NEDERLAND

1ste prijs: voor een waarde geraamd op 4.350,— gulden

- Een trekking door Nepal: geschonken door «Nouvelles Frontières» omvattende.
- 1 vliegtuigticket heen-terug Amsterdam-Katmandu
- Logement in Katmandu, volgens de mogelijkheden van «Circuit Aventure» hetzij «Basiskamp van de Everest», hetzij «Heil Heil gdom van de Annapurna»

Een trekking van ongeveer 8 à 10 dagen

Dit vraagt een goede lichamelijke conditie en een zekere gewoonte van stappen

Met de medewerking van

2e prijs

Een projector Rolleivision 35 Twin met dubbel objectief (34.900 BF) + 50 AGFA-MAXI films - 24 foto's + 3 (7.500,— BF)

3e prijs

Een Minolta-kit Jubilé 5000 met hulpstukken (24.990,— BF) + 50 AGFA-MAXI films - 24 foto's + 3 (7.500,— BF)

4e t/m 15e prijs

Een Polaroid «Image System» (16.500,— BF) in een compleet koffertje omvattende:

- 1 film (10 foto's),
- een driehoet,
- een kit met filters en speciale effecten,
- een fotoalbum,
- een afstandsbediening.

16e t/m 30ste prijs

Een pocket fototoestel Snappers met zijn film AGFA XR 200 I (850,— BF). De 50 volgende ontvangen drie filmen AGFA-MAXI - 24 foto's + 3.

Rollei

MINOLTA

Polaroid

AGFA

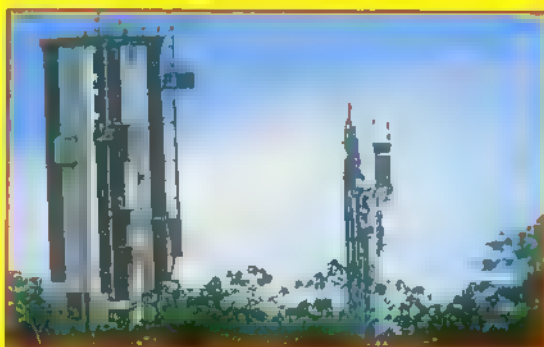

NATIONALE AMATEURS WEDSTRIJD BELGIE NEDERLAND

WIL JE IN DE HUID KRUIPEN VAN EEN VERSLAGGEVER?

PROFITEER VAN JE VAKANTIE OM EEN MINI- REPORTAGE TE MAKEN!

— De ruimtevaartbasis nodigt de Franse winnaar uit om hun Guinees ruimtecentrum in Kourou te bezoeken.

EN WIN DE
MOGELIJKHEID
OM EEN ECHTE
PROFESSIONELE
REPORTAGE TE
MAKEN IN EEN
VER LAND...

Nouvelles Frontières nodigt de Nederlandse winnaar uit om deel te nemen aan een trekking door Nepal en de Belgische winnaar naar Canada om deel te nemen aan een rafting op de Red River.

OMSCHRIJVING VAN DE WEDSTRIJD

Over enkele dagen, begint voor velen onder jullie de grote vakantie. Ben je gepassioneerd door de fotografie, dan zul je zeker, minstens één of twee dagen doorbrengen: wandelend op de buiten in de bossen in de bergen, aan zee of zelfs in je eigen stad of dorp, op zoek naar een goed onderwerp om op de gevoelige plaat vast te leggen. En heb je daarbij het gevoel een echte reporter te zijn? En verlang je te vertrekken naar een ver land, je toestel in aanslag, klaar om leuke plaatjes te schieten?

Het Weekblad Kuifje, Nouvelles Frontières en de Franse Ruimtevaartbasis geven je die kans als je tussen de 18 en 26 jaar oud bent en je deelneemt aan onze grote wedstrijd.

HOE DEELNEMEN?

- 1) Door nu je deelnemingsformulier in te vullen en het terug te sturen naar de redactie van ons blad.
- 2) Door een goed reportage-onderwerp te kiezen, waarvan je denkt dat het gepubliceerd kan worden in de pers (in een weekblad zoals Kuifje) en door ons dit vóór 1 augustus 1987 te laten geworden. De reportage moet bestaan uit zes zwart-wit-foto's of uit zes kleurenfoto's (geen dia's): minimumformaat: 13 x 18.

WIE MAG DEELNEMEN?

Alle jongeren van 18 tot 26 jaar, fotoliefhebber en woonachtig in Frankrijk, België en Nederland. De medewerkers van de Lombard Uitgaven en hun familieleden mogen niet deelnemen aan deze wedstrijd.

DE PRIJZEN?

Elk land beschikt over zijn eigen eerste prijzen. Aldus danken wij voor de Franse schenking: de Franse Ruimtevaartbasis, voor de

Belgische schenking: Nouvelles Frontières en Minolta; voor de Nederlandse schenking: Nouvelles Frontières.

De winnaars van elk land kunnen enkel de eerste prijzen winnen die geschonken werden door hun land. De reizen zullen plaatsvinden: ofwel in de periode van Pasen 1988 ofwel in juli-augustus 1988. De beste reportage-foto's van de drie grote winnaars (één per land) zullen gepubliceerd worden in het Weekblad Kuifje. Ze zullen alsook tentoongesteld worden op het Grote Internationale Fotosalon op de Heyzel in september 1987. De eerste prijzen worden publiek bekend gemaakt en overhandigd door de vertegenwoordigers van het Weekblad Kuifje, Nouvelles Frontières en de Franse ruimtevaartbasis tijdens dit internationale Fotosalon.

Het spreekt vanzelf dat de winnaars van de eerste prijs akkoord gaan met de publicatie van hun foto's in het Weekblad en dat ze tentoongesteld worden op het Salon. Verder vragen wij, dat zij zich er formeel toe verbinden om van hun verre reizen één of meerdere reportages meebrengen en dat zij het goedkeuren dat het later gepubliceerd wordt in het Weekblad Kuifje (of elk ander blad uitgegeven bij de Lombard Uitgaven). De winnaars worden verkozen door een jury samengesteld uit journalisten van de redactie van het Weekblad. De uitspraak van deze jury is onherroepelijk.

INSCHRIJVING

Naam ..... Voornaam .....
Geboortedatum .....
Volledig adres .....
Telefoonnr. ....
Ik aanvaard formeel alle modaliteiten van de wedstrijd en het reglement.
De foto's zijn terug te sturen vóór 1 augustus 1987 naar De Lombard Uitgaven
Voor België: P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 BRUSSEL
Voor Frankrijk: Rue de la Sablière 16 — 75014 PARIS
Voor Nederland: Postbus 341, NL — 2100 AH HEEMSTEDE.

De naam van de school is: De school van de toekomst

Trick 4: If α is a root, then $\alpha + \beta$ is a root.

Wil je op vakantie op de rug van een olifant of een dromedair, te voet of te paard, met een zeilboot of een ferry, een feloek of een kaik, een 'tuk tuk' of een Land Rover, een huurauto, een minibus of een 4 x 4 'Jin mog' vrachtwagen, per trein of per vliegtuig, in een wereld in opmars, voortgedreven door de wind en je energie, beleef je gekste dromen, reis "jong", reis

Ex. A 465

Far West: California, Oregon, Washington, Idaho,
Montana, Wyoming, Utah, Nevada, van San Fran-
cisco tot Yellowstone, via Seattle en Yosemite
tot d. 14. 30 F. 20°

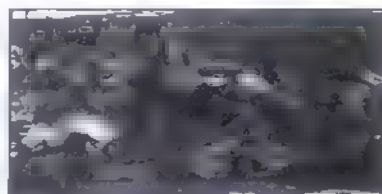
Ontdek deze wonderbare wereld
waarin we leven in de voetsporen
van Kuifje, Corto Maltese, Franval
of Costa!

Bij **EST** is daar ervaring in het jongeren- en Studenten-reisgebied. Begint de reis niet bij het opstijgen maar wel bij de vertrekvergaderingen waar alles voorzien wordt om aan de meest verscheidene wensen te voldoen.

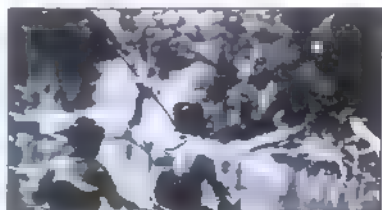
de gezelschap van de begeerder en de vrienden des nemers bespreek-
men de eventuele reisweg die te bezekken bezwaarswaardigden; de te
kamen voorzorgen het type t m n mee te nemen en drijvend andere
zonderbadet die de reis gepersond seerde en de de' kenne d an
Expedi ak Exe maken

Me-**JEST** se eengreep nade zin van kudden opgehoort En er zijn
reizen aangepast aan anders beurs kan u geven dat een expedite van
22 dagen in Thailand met een eenvoudige trekking van 7 dagen u
maar nu 2000F kost Te duur Dan hebben we voor jullie reizen per minibus
voor de eind **Provence** (10 600F 5 d) **Toscane-Venetie**
(10 500F 5 d) en **Portugal** (23 450F 5 d), maar ook te voet **Pyreneeën**
(10 500F 8 d) en **Vogesen** (9 320F 7 d) per fiets en te voet **Ierland**
(10 300F 8 d) per fiets en zeilboot **Nederland** (7 400F 8 d) of per minibus
en plaatsse kvervoer **Indonesië - Singapore** (60 000F 22 d)

En voor de zonneweppers zijn er clubs en vakantiecentra in Spanje, Costa Brava, van 4.80 F 7 d-7 n of 3.690 F 7 d-4 n, Frankrijk Bre- tagne, vanaf 2.900 F 7 d, Azorenkus, vanaf 8.237 F 8 d, Griekenland, vanaf 22.890 F 15 d; Joegoslavië (vanaf 15.490 F 8 d of 20.420 F 15 d), Marokko (2.620 F 8 d-2 n), 350 F 5 d en Tunesië, vanaf 2.330 F 8 d of 2.720 F 2 d, in volpension. Maar in plaats van het isolement stelt J.E.S.T. voor uw vakantie door te brengen in een aangename sfeer en u er trouw te maken met een surfplank, het diepzeeduiken en het tennis en de Goede reis met J.E.S.T.

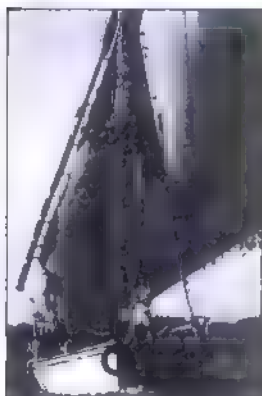
Aankomst T is en de kangoerdes met aan onze
begeleider 34 10h + vult met 14j

Bar B₁ is 6' x 12' x 4'. Bar A₁ is 10' x 12' x 4'

$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 + U(r) \right) = 0$

Egypte neen enen p sefu
1 44 + 53 waard 11 2
in de regeendarye rege

De smaak van Avontuur

de afwijking in de trekking van de draad

IK VOELDE JE
ANGST MOE-
DER JE
KLEINDE ME
TEGEN JE AAN
ALS EEN
DREKEND
GRAS...

JE ANGST, JE ANGST
DIE ME DINGAF ALS
EEN KILLE DEKEN
... ACHTER ONS
BLIEG DE DODD
MET ZIJN
ZWARTE VLEDDELS

"ZE HADDEN ONS INGENAAG
... IK WIST AL DAT IK JIJN
ZOU VERLIEZEN, VADER
EN MOEDER ... ZE' DO-
KEN OP DIT DE M. ST...
LANGZAAM ... ZE HADDEN
GEEN REDEN MEER OM
ZICH TE HAASTEN...

NEE!
NEE!

ZE' WAREN GEKOMEN OM
TE DODEN... DAT WAS HUN
TAAK EN ZE' BLEVEN
DODEN VOOR ONZE KREKEN...

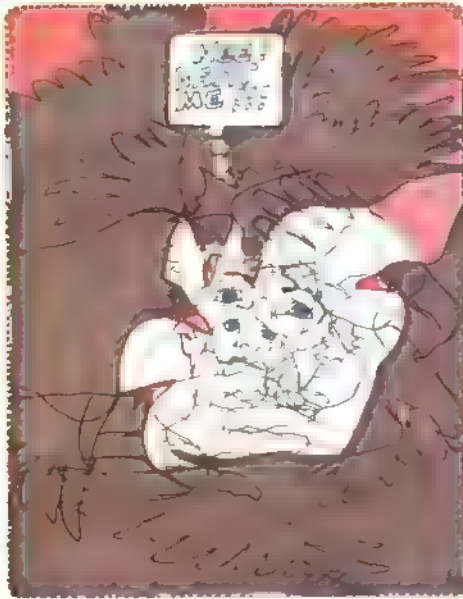
Sneeuw

2. DAT BLEEF MIJN MOEDER
JE PRUUL ME NIET MEER
TEGEN MI AAN, JE ARMEN
LIEGEN MI DOG EN DE
SNEEUW KLEET ZICH ROOD...

ZE ERKENNEN MI...
EN... DAT DE LOU
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE
... MI TE

DE TA TOEGE OP ZIJN HAND, K
ZAL DE MAN NIEGU NIEGU MAAR
DE RAVEN BESCHERVEN HEM,
DE OODD S ZIJN BEHOEDER

Sneeuw DE RAVENDOOD

HE REIGNAL
ZIE JE DAT?

JA... ER ZAKT MIET
UIT DE HEMPEL...
EEN BEHOORLIJKE
ERWTENDOEP...

JEZ DOMS JONGENS... EN-
TOU ZA... ZICH ZORGEN
GAAN MAKEN DAT WE TE
LAAT IN HET ZIEDEKUIS KOMEN.

NIET ZO SCHERP, GELD!
REIGNAL KAN DEZE WA-
GEN MET 'N OGEN DICHT
BESTUREN...

VERGEET 'T MAAR PACO DE
INFERNOO... LAMPEN KUNNEN
DE MIET ZELF NIET DOOR.
GRINDEN... WE KUNNEN WEL
VAN DE WEG BAKEN EN IN
UJALONG BEHEER TERECHT-
KOMEN...

EN ONZE LADING
IS EEN EN TEN-
KANTJE VOOR
PLUNDERAARD...

WAT JE ZEST! TWEE TON
ZOUT! VOOR DEGEVEN
DIE DEEN JACIN TEGEN
DE BIEKE VAN OROU HEB
BEU DAN HET ZOUT EEN GOED
TEGENHIE ZIJN

HE REIGNAL!
JE RAAKT VAN
DE WEG!

A... IN DAT DAT WE EEN
DUK ZODEN MAKEN! VOOR
EEN GOED TON PAKKET
EN WIL E QUINER ME
WEGDRAGEN!

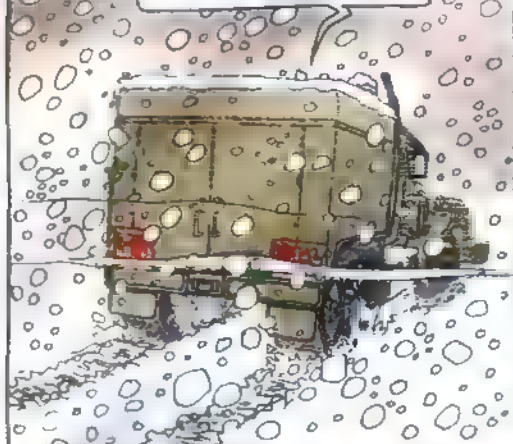
JA, HOU
VOU JE MOVO
MAAR,
PACO!

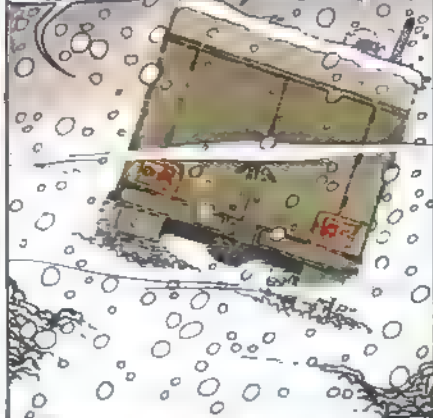

Sneeuw

N ETS AAN TE ODELL... DE INFERA KOPLAMPEN
ZIJN NUTTeloos IN DEZE TROEF! WE KON-
DEN TOCH NIET WEDEN DAT HET WEEER ZO
OPEENBIS ZOU OMSLAAN?

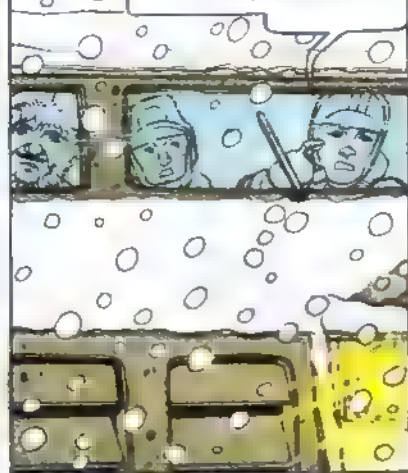

REIGNAL!
ZET DAT
MONSTER
STIL! IT
WOERD OUTE
OOO!

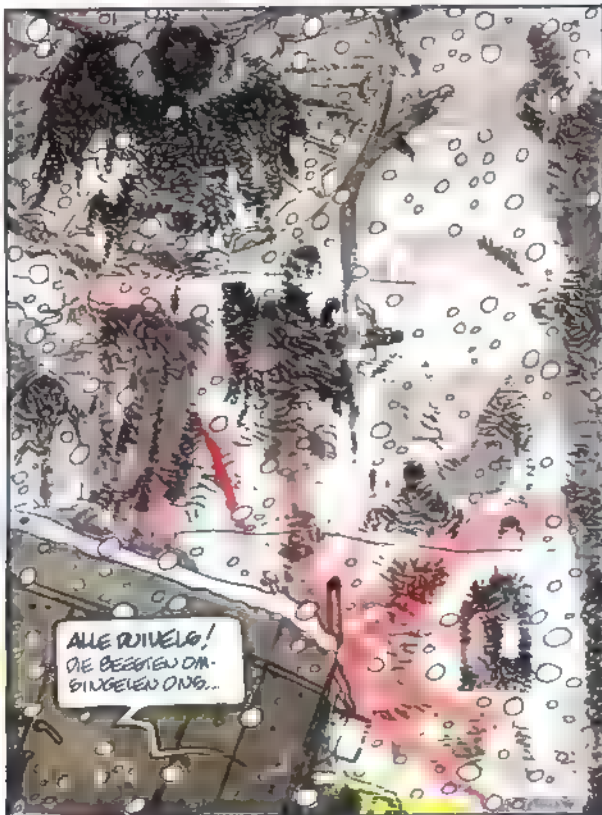

BOORGEWU NIET ZO! JE WEEET
BIEET DAT STOPPEN IN DEZE
SNEEUW OUTE OOO ZOU BE
TEGENEEL...

PACO! OOO! VERBOD
IK ME NIET OF... JA, KLIK
... PACE, VOOR ONG...

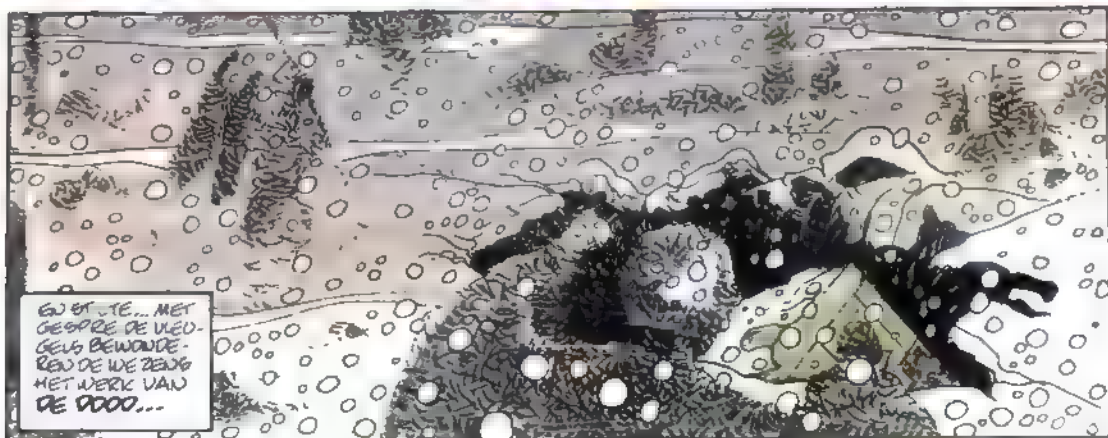
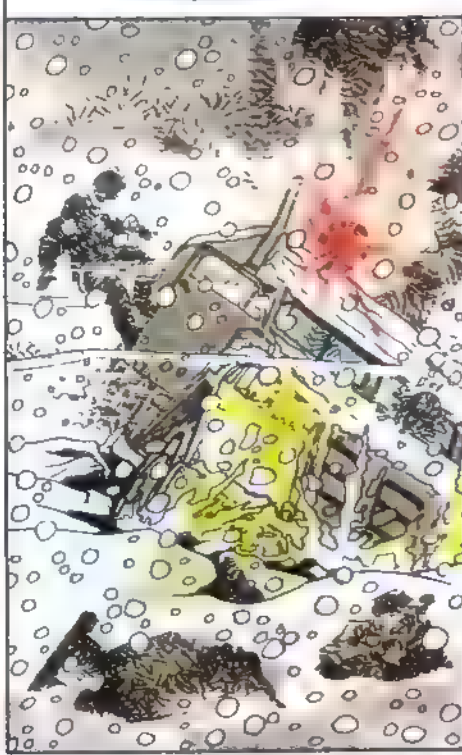

RENNEN, REIGNAL!
RENNEN! DAT
ONG ZAL ONG...

ALLE RIJVELS!
DE BEESTEN OM-
SINGELEN ONG...

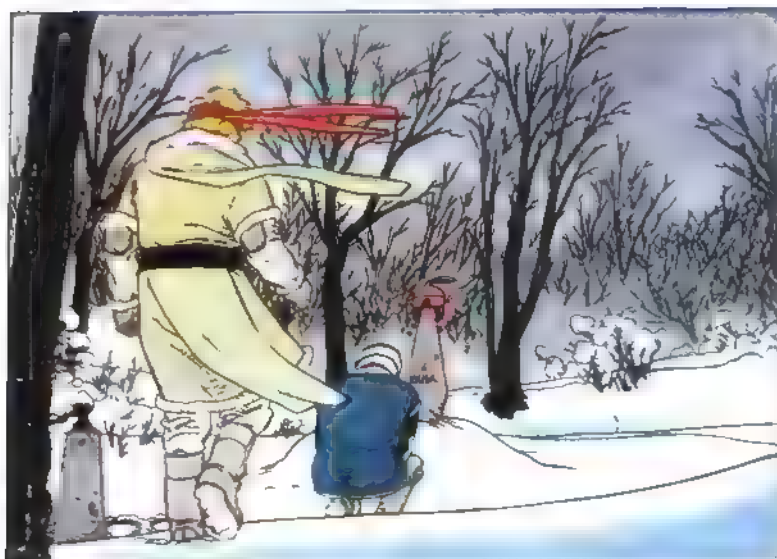
OPEENBIS EEN VAL... EEN ONTDEKENDE BERGADE, KRE-
TEN, BREKENDE DOTTEN, SCHEUREND
PLAAT, JEEER...

GO OT TE... MET
OESPRE DE VLEU-
GELS BEWONDE-
REN DE WEEZIG
MET WERK VAN
DE OOO...

HET EERSTE VOLUME VAN
MIJN VERHAAL IS PAS VERSCHEN-
NEN BIJ DE LOMBARDO UITGAVEN
"DE VERBLINDENDE NEVEL"

ZIE JE ONGELUK. IK ZEBEEN LEEFT
MET ZIJN OERHARTIGHEID. ZIJN VER-
DEN. EEN MOEDER KAN IK HIER
HEER. ALLES DAT HOUT

IK ZIE JE. EEN
EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID
TOE TE HOUT

IK ZIE JE. EEN. EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID. TOE TE HOUT

WAAR HEB
BEEN JE AL
DAT ZOUT
GEHAALT?

DE. EEN. EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID. TOE TE HOUT

IK ZIE JE. EEN. EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID. TOE TE HOUT

LEEF ON
ZAT DE...
HOOR JE DAT

DAT
GEHAALT?

DAT IS ROEST!
DE. EEN. EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID. TOE TE HOUT

IK ZIE JE. EEN. EEN. EEN. EEN.
OERHARTIGHEID. TOE TE HOUT

LEEF ON
ZAT DE...
HOOR JE DAT

LEEF ON
ZAT DE...
HOOR JE DAT

De Zeilen van het Avontuur

IN HET KIELZOG VAN DE CONSTITUTION RACE

Een feestelijke doop voor de «Europa» en zijn bemanning.

Voor Europeanen en Amerikanen betekende het jaar 87 een belangrijke historische verjaardag. Terwijl in Europa de dertigste verjaardag van het Verdrag van Rome (getekend op 25 maart 1957, werd gevierd) waarin de zes eerste lidstaten van de Europese Gemeenschap zich verbonden, maakten de Amerikanen zich op voor een feestelijke herdenking van het ontstaan van hun grondwet, tweehonderd jaar geleden. Waarom zouden de twee verjaardagen dan niet samen gevierd kunnen worden? Het organiseren van een transatlantische zeiltocht droeg zich als vanzelf op. Geen sponsors en geen van de grote sterren van de zeesport zouden meedoen: alleen amateurs voor idealeen aan boord van eenvoudige schepen van 12 tot 14 meter lengte. De ontvangst van de zeilschepen uit Europa, tijdens de festiviteiten rond het eeuwfeest was daarom erg aantrekkelijk voor de stad. En er gebeurde nog meer: een Amerikaans schip, gedoopt «Philadelphia» zou meedoen aan de «Constitution Race». John Kalish, 46 jaar en 15 jaar zeilverering, zou het bevel overvoeren. Guy van Haverbeke, de dynamische promo-

tor van «Sail for Europe» zag er een gelegenheid in om de verjaardag van het Verdrag van Rome op een passende manier te vieren. Van hem kwam ook het initiatief om het schip «Verdrag van Rome» aan de start te doen verschijnen van twee races om de wereld. Die gok werd bekroond met een 3e plaats in 1978 en een 6e plaats in 1982. In 1984 bracht hij de «Europa» in de open Ronde van Frankrijk voor zeilschepen, waarbij hij de eerste plaats haalde. Deze Amerikaans-Europese «Constitution Race» trok hem vanzelfsprekend bijzonder aan.

VAN DROOM TOT WERKELIJKHEID

Een mooie droom! Maar hij moest nog verwerkt worden. Guy van Haverbeke zou nog heel wat problemen tegenkomen voor hij zijn ambitieuze project van de grond heeft. Behalve de «Philadelphia» zou hij er graag een geheel nieuwe «Europa» in wien zien en twaalf zeilschepen die de twaalf lidstaten van de EG vertegenwoordigen. De Europese afgevaardigden zijn wel ingenomen met deze operatie die de vriendschapsbanden tussen de Oude en de Nieuwe

Wereld alleen maar kan versterken, en de financiering van een tweede «Europa» komt rond. De doopplechtigheid in Brussel, midden op de zo symbolische Schuman-Rotonde, op 19 mei, door Sandra Kruis, betekende een bont spektakel. Bij deze gelegenheid werd ook de bemanning bekend gemaakt. Voor Yves de Coninck is het een première: al heeft hij dan ook wel oedelek zeemanservaring. Sinds zijn 12e jaar is hij een zeilenthousiast en deze Brusselaar heeft al heel wat vergetelijke races achter de rug, waaronder een Ronde van Frankrijk en een tocht om de wereld als bemanningslid. Ditmaal zal hij de schipper zijn. Om hem bij te staan werd er een Europese bemanning bijeengezocht: de Belg Marc Engelbert, de Nederlander Bas Moekstra, de Italiaan Paolo Millich, de Fransman Eric Bardaile en de Ier Donald Browne. Minder eenvoudig was het om in deze tijd van crisis en bezuiniging de twaalf regeringen over te halen zo'n dierne joen Belgische franks (- 165.000 -) bijeen te brengen voor het uitrusten van een schip. Bemanning zover krijgen dat ze voor de sport en de eer meedoen is al evenmin echt eenvoudig. Toenieten de Grieken, waardge afstammelingen van Odysseus, wat van zich horen. Ze vaardgen de «Heias» al met aan boord Emmanuel Gogosis, omgeven door een bemanning van zes koppen. De Portugezen, die zich hun eigen grote maritieme verleden herinnerden en bewijzen wilden dat ze nog in staat waren de heidendaad van Alvares Cabral over te doen, zat worden gecommandeerd door João Lucio, met de hulp van zes landgenoten. Onverwachter was de reactie van Luxemburg. De «Letzeburg» met vee feestelijk vertoon gedoopt op 13 april door de Groothertog en zijn gemaïn, vertegenwoordigt de nood van de Luxemburgers. Daarvoor koos men daarom een Belg met

Atlantische ervaring. Paul van Tongerlo. Vijf deelnemers aan de start voor andere organisatoren zou dat toch een soort mislukking betekenen. Er is echter heel wat meer nodig om Guy van Haverbeke te ontmoedigen. En de samengestroomde menigte op de kade van Nieuwpoort gaf hem trouwens volkomen gelijk, toen daar op 16 mei het vertreksein van de «Constitution Race» werd gegeven.

HET RUIME SOP

Om 12 uur precies kozen de vijf zeilschepen op een zonnige zondag in mei het ruime sop. Het zou bijna vier weken duren voor ze Philadelphia bereikten. Op de kalme Noordzee groeten vele plezierische schepen met hun vee kleunge zeilen de dappere deelnemers. Misschien stiekem een beetje jaloers op dit avontuur. Een gunstige wind van windkracht 4 of 5 drijft de schepen de zee op. Vijf dagen lang vergezelt een schip van de Belgische Marine, de mijnenveger «Heist», de deelnemers en vereent ze desgewenst hulp tot de uiterste punt van het schiereiland Cornwall. Aan boord van dat schip delen wij het actieve leven van de matrozen. Vanaf het begin heeft de «Europa» een mooie voorsprong opgebouwd waarmee ze haar ufstekende kwaliteiten bewijst. Al snel blijkt dat voor de mensen aan boord niet alleen het deelnemen, maar vooral het winnen belangrijk is. Maar de «Heias», de «Portugal» en de «Letzeburg» blijven niet achter. Alle drie waren ze eveneens van plan de overwinning in de wacht te slepen. Twee uur na de start wordt de «Philadelphia» helaas het slachtoffer van zijn supporters. Een motorboot vol met jonge Amerikanen die hun landgenoten kwamen aanmoedigen, ramt met volle vaart de romp van het schip, zodat er een diepe scheur ontstaat die het schip dwingt terug te keren. Iedereen wordt dan ingeschakeld in de

De «Philadelphia», het slachtoffer van zijn supporters.

Een Europese bemanning voor de «Europa».

Alle hoop voor de Luxemburgers.

Hoeft het schip zo snel mogelijk weer zeilbaar te maken. John Kuisch een beroep doet op de jury om een tijdschade van de reparatieperiode te verlenen. Op de «Heist» is het een vrolijk feestje. De wind is nog steeds gunstig en door de zeilen van de «Europa» wordt de «Heist» nog steeds op de golven gekieft. Als de nacht valt hebben de «Heist», de «Portuga» en de «Letzeburg» die vlak bij elkaar liggen een achterstand van zo'n vijftig mijl op het schip. Om ongeveer 20 uur in de morgen horen we de volgende dag dat de «Phiadephia» zoveel is opgemerkt dat hi weer in de race kan. Het blijkt een koude zondag te worden. De golven in het Kanaal worden hoger en op 9 km van Nieuwpoort handhaaft de «Europa» zijn voorsprong op de andere deelnemers. De «Portuga» die ook de Engelse kust volgt, ligt zo'n 30 minuten achter terw. de «Letzeburg» een zuiderse koers vaart. Aan het eind van de ochtend krijgt de «Heist» ter hoogte van Brighton ernstige problemen met het roer. Het blijkt onmogelijk verder te varen en het Griekse schip zoekt zijn toevlucht in het haventje Shoreham. Bij zonsopgang van maandag 18 mei is de zee woelig en ziet het ermaakt uit dat het een veelbewogener ochtend kan worden. Rond 11 uur gaat de zon zich toch even beschieden zien en worden de golven wat minder hoog. De jacht

op de zeeschepen van de «Constuction Flare» is weer geopend. Volgens de laatste berichten ligt de «Letzeburg» die met een snelheid van 10 knopen, oftewel 15 km/u koerst, zo'n 10 mijl voor op de «Europa». Ondanks kleine radarproblemen ligt de «Letzeburg» nog 45 mijl achter hen. De «Phiadephia» betreft de achterstand van 2 mijl bezigt de veronderstelling is dat de «Heist» met bijna 10 knopen nog niet meer dan 40 mijl

DE GROTE KLAP

Om 13.30 uur om 13.30 uur. We ontvingen een alarmoproep van de «Letzeburg». 3 minuten later liggen we op de achtergrond. Het schip ligt bewegingsloos op de achtergrond van Start Point. De averij van de elektrische installatie van de motorfuncties. Bovendien is de motor van de schroef geraakt

waardoor het roer gekieft is. Vanaf de «Heist» wordt een speet te water gelaan. De technici van de Marine streven te hulp. Tevergeefs proberen ze de zaak weer in werking te krijgen. De «Zinia» die te hulp wordt geroepen, komt onmiddellijk. Kruisvaarders duiken en slapen er sne in het roer van te krijgen. Maar het elektrische systeem blijft weg. Er moet een vluchthaven gezocht worden en dat wordt Plymouth. We vergezellen het Luxemburgse zeeschepen en wachten het op bij de ingang van de baai. Terwijl een schitterend oud zeeschip en van de laatste geluiden van Trafalgar, de «Hermes» uit te dagen, het enorme vliegdek-schip dat naar verschoen in de mist ligt.

Voor de bemanning van de «Heist» is er werk aan de winkel. Welke gevaarlijke gekstucht eke dan om dezelfde tijd brand in de machiniekamer? Geen zorgen, het is maar simulatie. Het doet ervan is de waaksaamheid en doeltreffendheid van de matrozen te beproeven. Brand is het gevaarlijkste wat er kan gebeuren op zee. Iegde de commandant uit. «We moeten altijd klaarstaan om ertegen op te treden». Op dinsdag 19 mei worden we wakker onder een stralende zon. De buitengewoon kalme zee ziet er prentverfkaarsachtig blauw uit. De «Europa» heeft gebruik gemaakt van de nachtelijke passaatwinden om zijn voorsprong nog te vergroten. De «Portuga» koerst in zijn kieszoo op een vijftiental mijlen de «Phiadephia» weer een dertig mijl daarachter. De achterstand is snel ingeloopt. Die morgen heeft de «Heist» Shoreham verlaten en de race weer opgevat. Het ligt nu in vierde positie. Bekomen van de emotie nu de pech eindelijk verholpen is, hebben de Luxemburgers hun enthousiasme hervonden. Aan het begin van de middag vertrokken ze weer vastbesloten om te winnen. De reparatie heeft ze niet al te veel achterstand opgeleverd. De anderen hebben a te maken met de eerste hoge golven van de Atlantische Oceaan. Als wij ze achter laten, terwijl op het uiterste puntje van Land's End een vuurtoren knipoogt om het einde van de Oude Wereld aan te geven.

Jean-Louis LECHAT
Foto's: J.P. Stassen
en P. De Jonge

Achter de «Europa» koerst de «Letzeburg» op een overwinning af.

Een van de laatste getuigen van Trafalgar.

DE SEER WAS KRKKEND. DIE NACHT
ER DANKTE HET NIEUW JERKE AAR.
HEI HADTE HET NIEUW JERKE AAR
WEE HADTE STILTE MET HET HEVET SE WELT

EN EEN
CHANK VAN DE NEI STE
HEEN JE DAT GEROMMEL
IN DE VERTE?

TIJ EN HET
SMEER, IK
DRUKKEND!

OVERAL BROEIDE EEN GOORT ONRUST. DE VERDOERLJKE
REES VOOR DE NATUURELEMENTEN WAIDE WEER OP

* NORD ALTIJD ZO
ONRUST G ALS HET ZO
DRUKKEND IS

ER HNGEEN VREEMDE MEER DE BEKLEMMENDE
VOCHTIGHEID VAN DE LUHT DEED EEN VOOR GEVOEL
VAN IETS RAMPZAIGS NUTTIG

OOK DE DIKEN WAREN NERVEUS INGT NOTEF. VOLDEN ZE AAN
DAT ER IETS ONGE NOONS TE GEBEUREN AT JND!
DEREN ZIJN DAAR JEDTEL VOOR TE VERSTEN EN HET

SLAAP
LEKKER
EDU!

LATEN WE
HET HOPEN
MIJN DUFFJE.

CLIK

AOE O E!
AOE O E O E!
AOE O E!

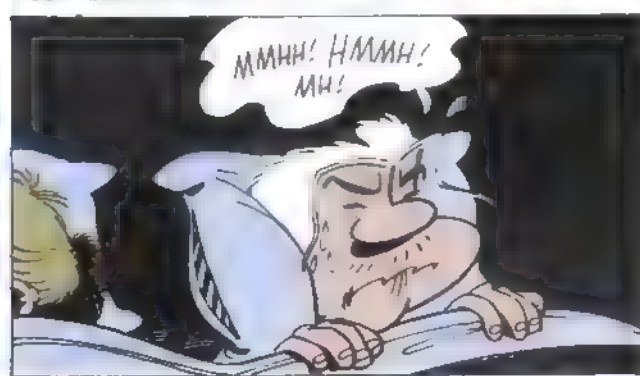

HOOR JE DAT HET
GRANDE STILTE EN
TE JANKEN

HJ S DIL NET
HET DE HET
ONWEER MAAKT HEM
ONRUSTIG

AOE O E!
AOE O E!

HET INDER WAS NU VAKEND. DE LUHT WERD GELEDEN
EEN ONRUSTIGE NAME GEUR VERVOLGE DE ATMOSFEER
EEN ONRUSTIGE

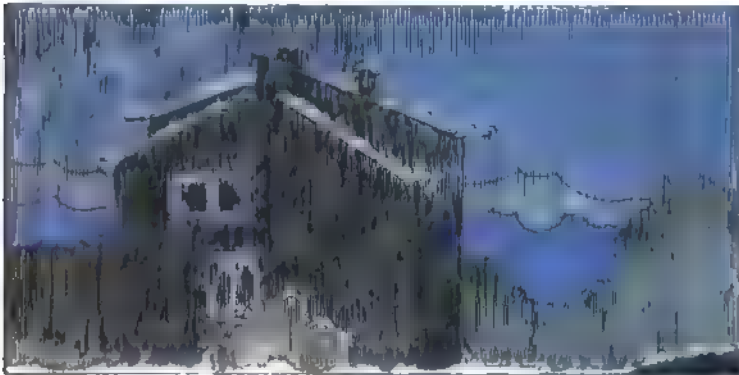
MMHH! HMMH!
MH!

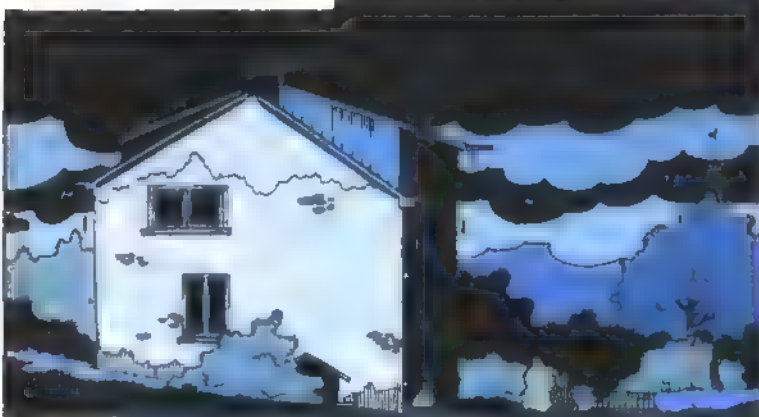
EN DAAR BARSTTE HET LOS
HET GEHELE DEEPDE HARDE TRILLEN EN
ETS ALS EEN ENORSE KANON F WAG
DE BAAR

EN DE STORTVLED BARSTTE LOS EEN LOOPRECHTE DICHTE
REGEN EEN ZWARE REGEN DIE DE BLADEREN GEDELDE EN
OP DE GROND ROTELEDE

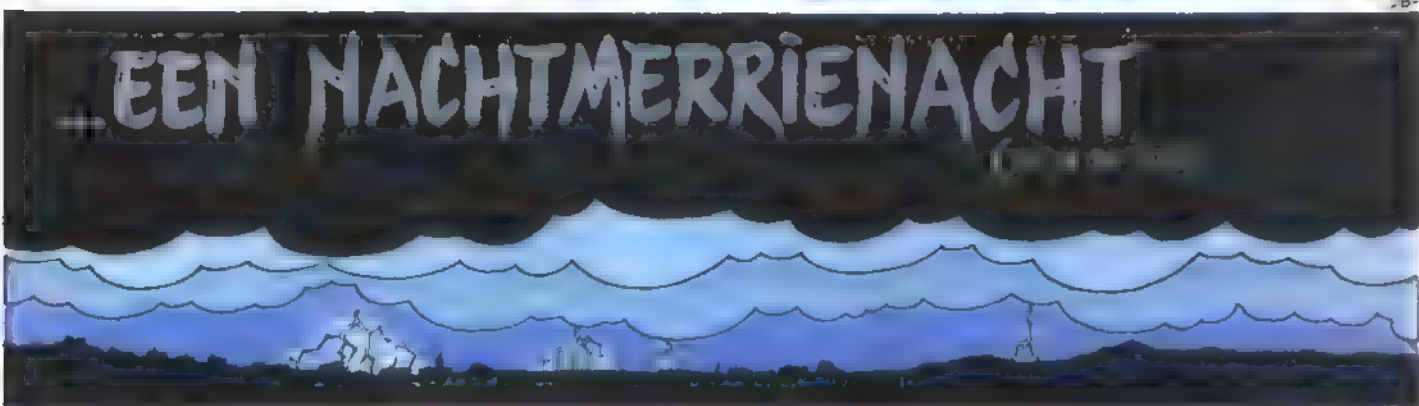
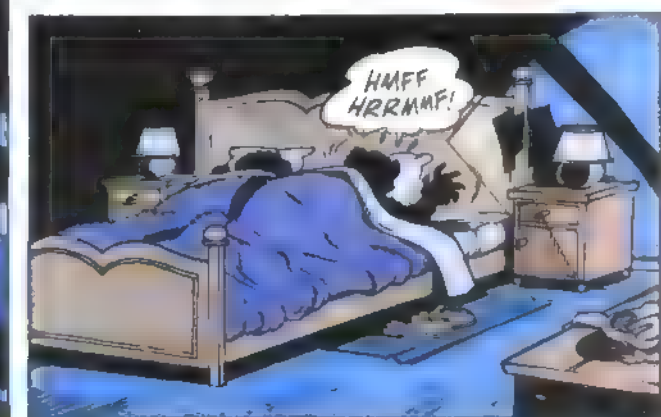
EVEN ONVERAANT ALS DE BLZ BEGONNEN WAS STORTE ZE
EN EEN ENORME HEELELHEID STATISCHE ELEKTRICITEIT
VERVOLDE DE ATMOSFEER

HEY WAS OF DE REGEN DE SPANNING WEGNAN
EN DE DRUKKENDE ONRUST MEEVOERDE

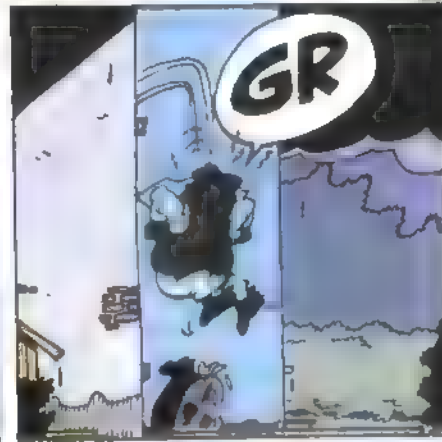
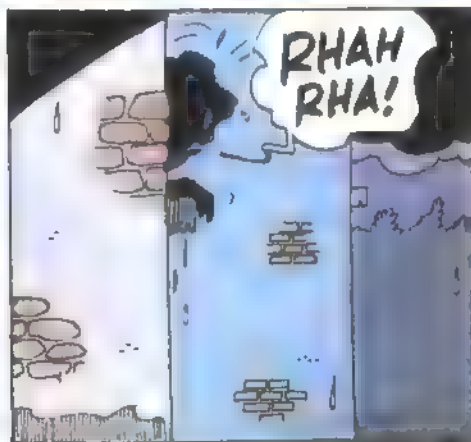
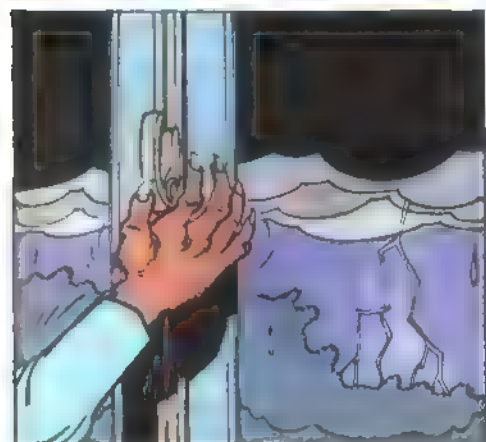
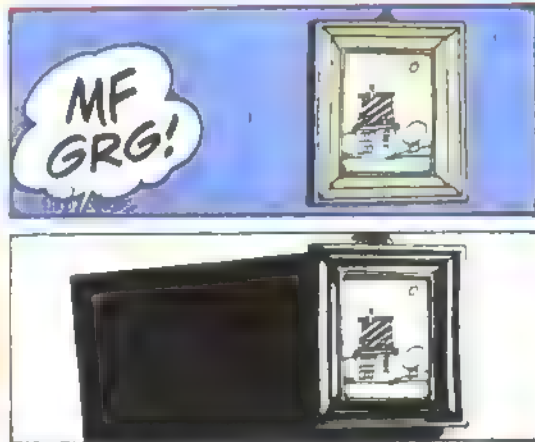
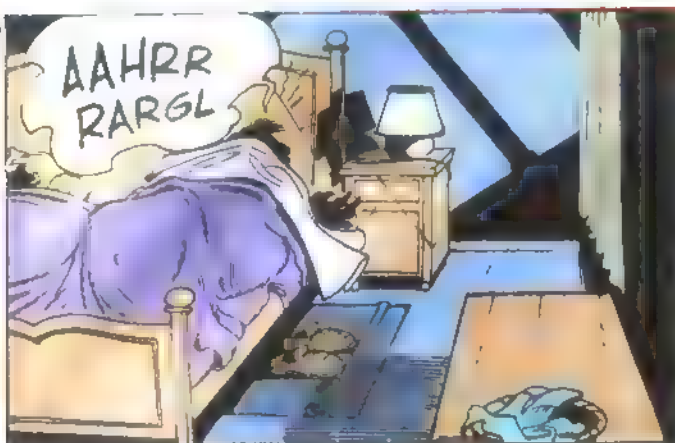
TEGELIJKERTIJD BEGONNEN ER BIJ MEERER EDUARD THUS
ONVERKLAARBAARE EN VERONTRUSTENDE VERSCHIJNSELEN
OP TE TREDEN, VERSCHIJNSELEN DIE ZOLDEN LEIDEN TOT

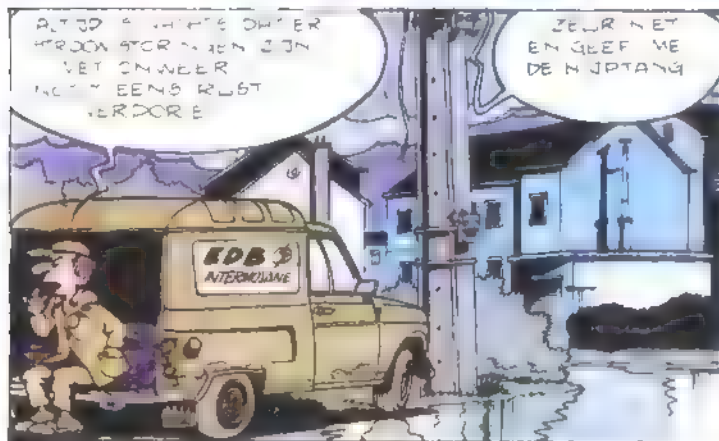
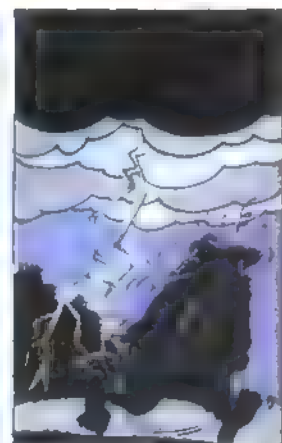
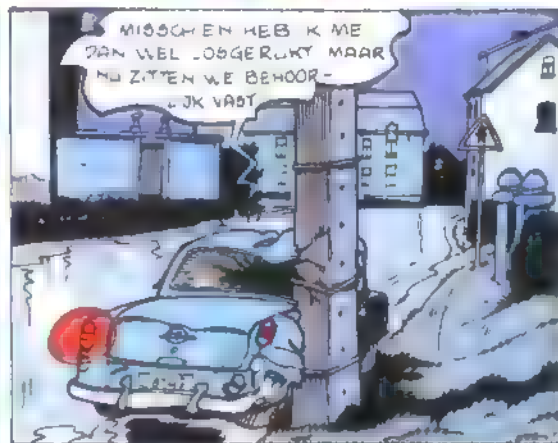
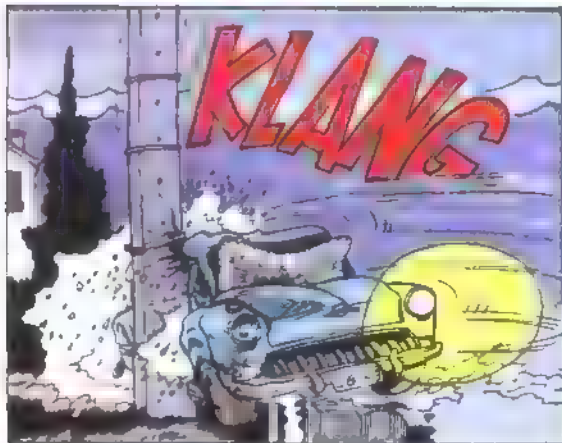
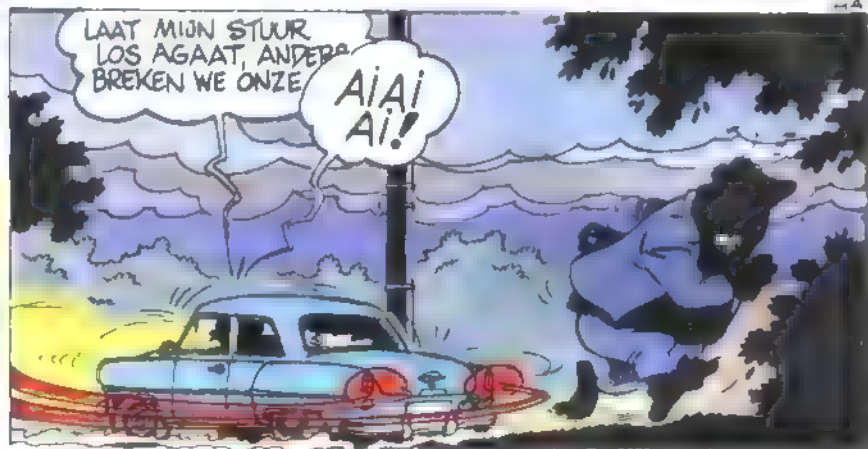
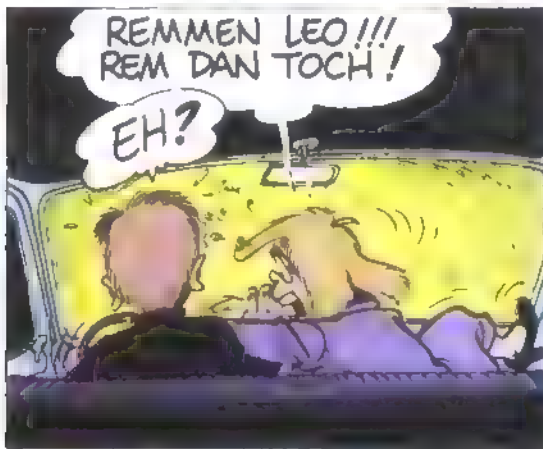

Meneer Edouard

WAAR IS HET EERSTE ALBUM?
KUK SNEL UIT, NAAR
"KREBELS IN JE BUIK"

Hoera, 3 Foto's meer! Maxi

Ongelooflijke foto's.
Natuurlijke kleuren.
Voordelige prijzen.

In heel Europa verkrijgbaar.

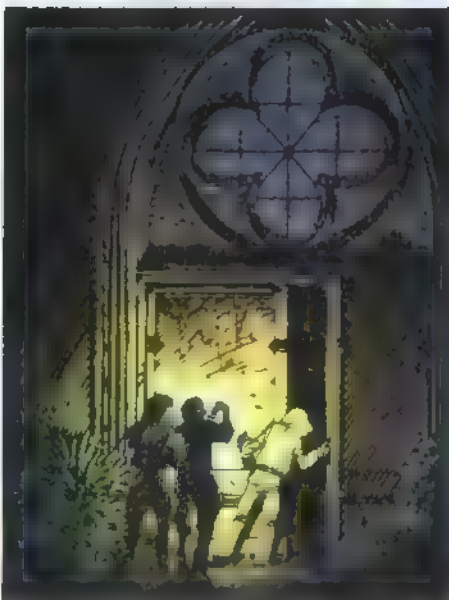
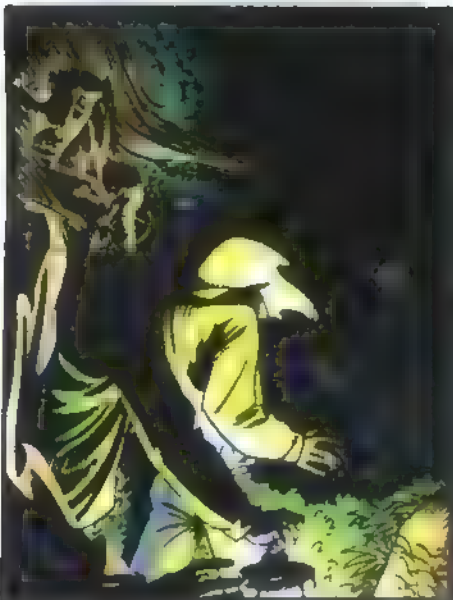
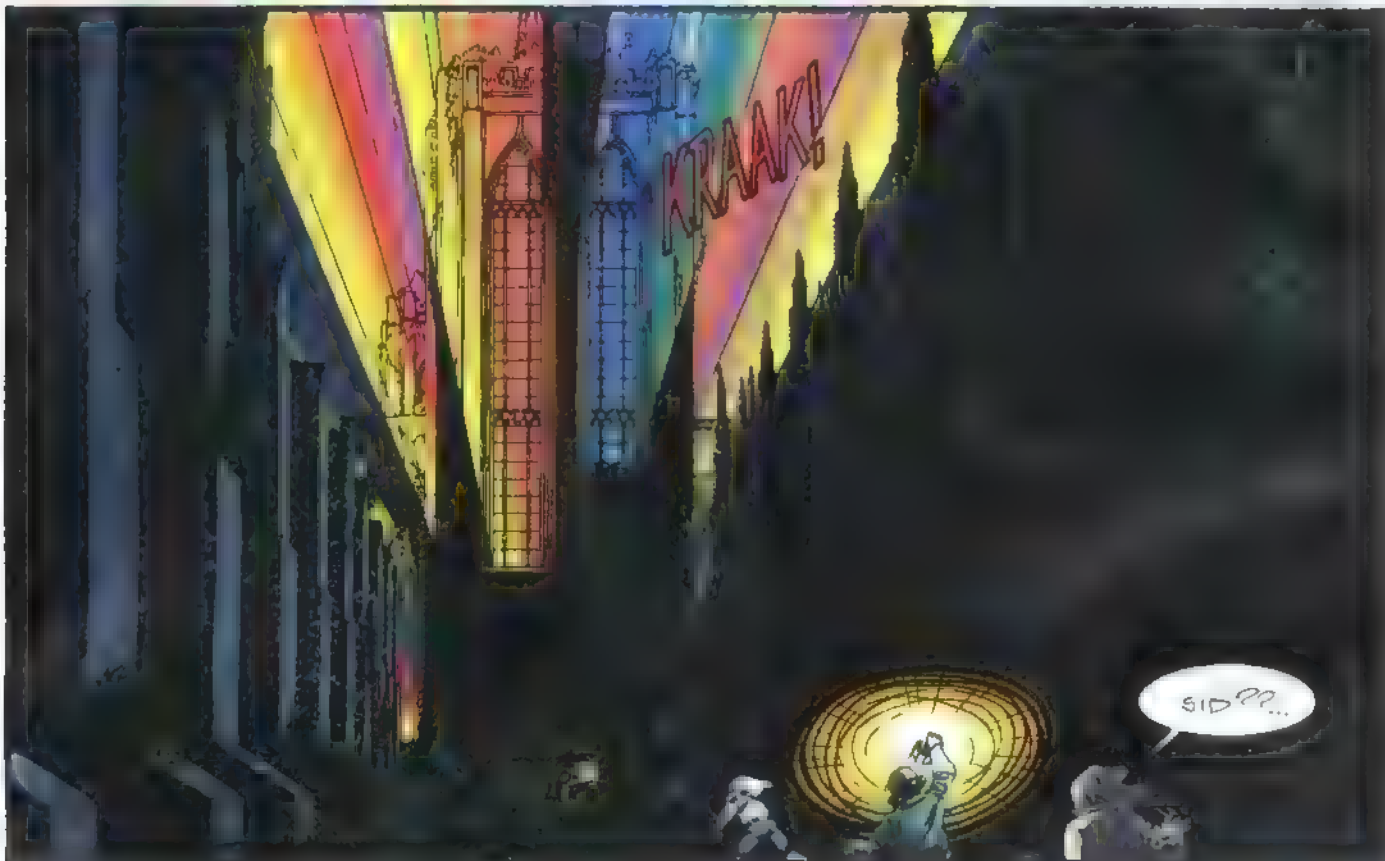
Agfa-Gevaert

AGFA

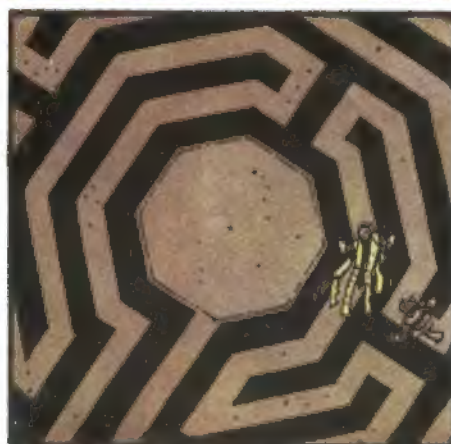
SAMENVATTING: Hork en de slechte eer te kwaad te verge
de var gunstige er gevaar ke krachten De vacht er eer
y baadte ut [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]
te de tekensrijzen te be, te waan s Nang e ar
geestdraver ee, drom die de de gevaar

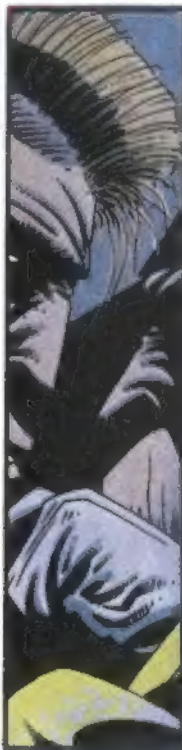

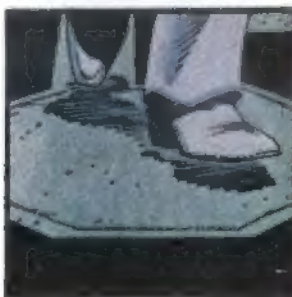

Rork

MIJN ALBUMS "FRAGMENTEN"
EN "DOORGANGEN" ZIJN
UITGEGEVEN IN DE COLLECTIE
"VERHALEN EN LEGENDEN"
LOMBARD UITGAVEN

SID...

wordt vervolgd

OP SLAG VERLIEFD.

HONDA VISION

Het is een beauty waarmee je voor de dag kunt komen. Hij laat je nooit in de steek. De Honda Vision. Speels, praktisch en snel. Heeft alles wat je nodig hebt. Een elektrische starter en automatisch bedieningsgemak bijvoorbeeld.

Gas geven en remmen, da's alles. Je kunt hem krijgen in vlam-mend rood, in smetteloos wit (met blauw) of in stijlvol zwart (met rood). Een lust voor het oog, welke je ook kiest. De Honda Vision. Een brommer om verliefd op te worden.

YOU MEET THE NICEST PEOPLE ON A HONDA. **HONDA**

ROKEN...WAAROM ZOU IK?

Wil je meer weten? Er ligt een leuke folder voor je klaar bij de
Stichting Volksgezondheid en Roken, Frederik Hendriklaan 34a, 2582 BC 's-Gravenhage, tel. 070-522554.

